

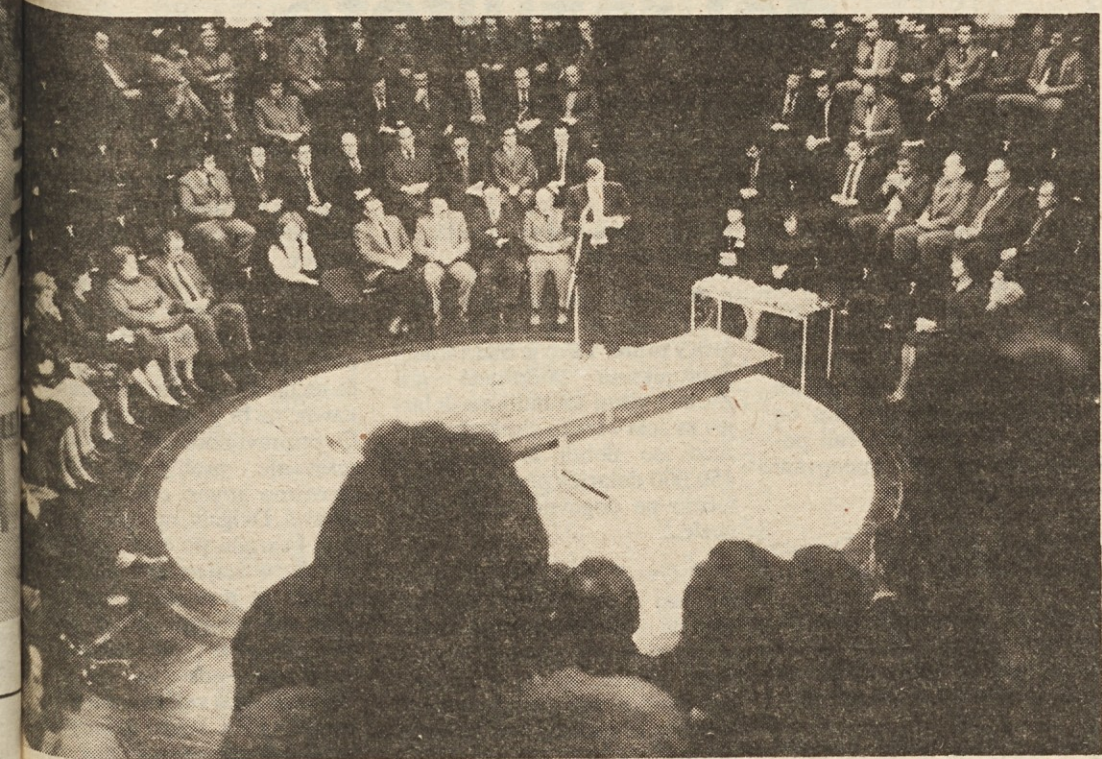
IMP Glasnik izdaja delavski svet IMP — Industrijska montažna podjetja Ljubljana. Izhaja v 7.600 izvodih.

Uredništvo: Ljubljana, Titova 37.

Ureja uredniški odbor: Andrej Zadavec (predsednik), Miro Dražumerič (namestnik predsednika), Drago Goli, Ciril Hladnik, Lojze Javornik (odgovorni urednik), Aleksandra Kostanjevec, Janez Kržmanc, Ela Mulej, Izток Munih, Janez Rojic, Dragica Rudolf in Majda Slapar.

Tiska Ljudska pravica v Ljubljani. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1-72 z dne 26. 9. 1974 je IMP Glasnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Državna odlikovanja — priznanje družbe zaslužnim

Pred Dnevom republike smo slovesno vročili 135 državnih odlikovanj in 185 Priznanj sozda IMP. Državna odlikovanja je dobitnikom vročila podpredsednica republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, ki je na slovesnosti čestitala odlikovancem pa tudi celotnemu kolektivu za dosežene rezultate. Več o tej slovesnosti, kakor tudi o proslavi Dneva IMP, ki so jih organizirale delovne organizacije in o podelitvah priznanj jubilarom lahko preberete na 5. in 7. strani. Na sliki: Slovesna podelitev odlikovanj v okrogli dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani. (Foto: L. J.)

Naš nadaljnji razvoj je odvisen od del na tujem

Analiza poslovanja IMP v prvih devetih mesecih kaže ugodno sliko. V globalu uresničujemo planske cilje, uspešno izvajamo delo na tujem in pridobivamo nove posle doma in v tujini. Naš izvoz je kar štirikrat večji od uvoza. Dosegli smo tudi dokaj visoko likvidnost celotnega sistema, kar nam omogoča financiranje novih poslov, Interna banka pa lahko pomaga tozdom, ki so v težavah — teh pa je na žalost vedno več.

Skratka, ko so člani sindikata koordinacije IMP obravnavali poslovne rezultate v prvih devetih mesecih, so ugotovili, da so naši rezultati nad republiškim povprečjem.

To pa ne pomeni, da ni tudi nobene slabosti. V.d. pomočnika generalnega direktorja Uroš Korže je opozoril predvsem na naslednje:

● V IMP ni ustreznih razvojnih načrtov. Idej za nove naložbe sicer ne manjka, toda očitno ne uspešno zadostiti vsem družbenim merilom za investicije.

● Zamuda pri novi organiziranosti razvoja. V tozdih so sicer marsikaj naredili in tudi kadrovske okrepili razvojne službe, toda ta razvojna dejavnost je zaenkrat še brez usmerjevalne povezave na ravni sestavljene organizacije, zato ne more dajati perspektivnih normativ za ves sistem.

● Rahljanje družbenoekonomskih odnosov v sozdu. Dokazi: V sistemu osebnih dohodkov kmalu ne bo nobene enotnosti več, pri združevanju denarja za prioritete investicije so stalne težave, zapleta se tudi pri pomoči tozdom, ki so zabredli v težave.

Nekaj podatkov o izvozu: Do konca septembra smo izvozili za 22. milijonov dolarjev blaga — od tega za 3 milijone dolarjev na klirinsko področje. Dosegli smo za 770 milijonov dinarjev konvertibilnih prilivov, od česar smo morali polovico pročati Narodni banki, nekaj manj kot četrtino deviz smo združili za repromaterijal, ki ga nabavljamo v Jugoslaviji, le dobra četrtina na tujem — služenih deviz pa nam je ostala za lasten uvoz.

Delegati v koordinaciji so se nekoliko dalj pomudili pri izvozu delih v tujini. IMP je zdaj v kritičnem trenutku. Na tujem, zlasti v Iraku, imamo še mnogo dela. Po doslej podpisanih po-

godbah bo vrh prihodnje leto, leta 1984 pa bo obseg del že začel padati in leta 1985 bomo že doživeli krizo — če ne bomo v kratkem podpisali novih pogodb. Že danes vidimo, da tisti tozdi, ki niso vključeni v izvajanje del na tujem, dosegajo slabe poslovne rezultate. V prihodnjih letih pa lahko pričakujemo bistveno zmanjšanje fizičnega obsega gradenj v Jugoslaviji.

Že zdaj ugotavljamo, da je doma malo montažnih del, velikih objektov, ki jih potrebuje montažna organizacija z našimi kapacitetami, pa sploh ni. Torej smo od izvoza življenjsko odvisni, pa ne le montaža, ampak tudi proizvodnja. Da bi bila zadeva še težavnejša, moramo pri pridobivanju del v tujini računati z vse ostrejšo konkurenco.

Še nekaj drugih podatkov: Fi-

zični obseg proizvodnje je v povprečju na ravni lanskega leta. Nekoliko se je povečal obseg industrijske proizvodnje, obseg montažnih del v Jugoslaviji pa se je zmanjšal, saj imamo že okrog tisoč delavcev na gradbiščih v tujini.

Zaskrbljujoče je, da se delež režijskih ur povečuje, tako da je le še 57,8 odstotka proizvodnih ur. Zanimivo je še nekaj: Neto osebne dohodke smo v devetih mesecih povečali za 33 odstotkov vendar ne vseh enako: osebni dohodki na proizvodno uro so večji za 29 odstotkov, na režijsko pa za 39.

Seznam tozdom s slabimi gospodarskimi rezultati se je razširil: Blisk in Klimat sta ob 9-mesečnem obračunu izkazala knjigovodsko izgubo. Dvigalo, Elektrokovinar in Industrijska proizvodnja Celje pa ne dosegajo dovolj akumulacije, da bi plačali prispevek v sklad za pomoč nerazvitim republikam in pokrajinam in prispevke sisom materialne proizvodnje.

LOJZE JAVORNIK

Zaradi devalvacije — nižji dolarski dohodki naših delavcev v tujini

Delavski svet sozda je podprl predlog sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o razporejanju delavcev na delo v tujino. Najpomembnejša novost: Osebni dohodki za dela v tujini naj imajo stalno dinarsko vrednost — se pravi, če se bo tečaj dolarja dvignil, bodo delavci prejeli manj dolarjev. Te dopolnitve bodo veljale, če bodo sprejete na zborih delavcev.

Spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o razporejanju delavcev na delo v tujino so štiri:

● Preprečiti večanje razlik med dohodki za delo v tujini in delo doma zaradi devalvacije dinarja. To bodo dosegli tako, da bodo osebne dohodke za dela v tujini preračunali po tečaju pred zadnjo devalvacijo (to je 52,83 din dolar), nato pa izračunavali plače po tekočem dolarskem tečaju (srednjem) na zadnji dan obračunskega obdobja. Od tega bodo 30 odstotkov izplačali v dinarjih, kot določa odredba ZIS.

● Minulo delo bodo obračunavali od dinarske osnove, to je od vrednosti tega dela v domovini — se pravi, da se bodo izplačala za minulo delo znižala.

● Ukinjena bo možnost, da se gre na daljša službena potovanja v Irak (nad 10 dni) po sporazumu — to je, da se delavcu izračuna osebni dohodek v dolarjih.

● Vsem delavcem se izplača nadomestilo v višini 90 odstotkov povprečja zadnjih treh mesecev, s tem bodo proizvodni delavci izenačeni z režijskimi.

Na delavskem svetu sozda je ob tem predlogu padlo nekaj pripomb — predvsem, zakaj je potrebno tako hiteti, da bi izplačali že novemberske dohodke v skladu z novimi določili, kar terja tudi izredno hitre postopke.

Pojasnjevali so pomočnik direktorja Inženiringa Dušan Hočevar, generalni direktor sozda Franc Kumše in direktorica kadrovske službe v delovni organizaciji Izip Ivana Košorok.

Predvsem so povedali, da gre za predlog, kako naj bi vsi izvajalci del v Iraku preko SDPR uvedli usklajene spremembe na osnovi oktoberskih ukrepov ZIS. Predstavniki izvajalcev so se dvakrat sestali in ugotovili, da jih je večina znižala dolarske osebne

dohodke kar takoj po devalvaciji, da so tako ohranili razmerje z dinarskim. Le Slovenci so čakali. Ugotovili so tudi, da je IMP edini, ki izplačuje minulo delo na dolarsko osnovo, pa tudi da ima najvišje postavke za razne dodatke.

Kumše je ob tem opozoril na dvoje: Da se drugi izvajalci jezijo, zakaj IMP bistveno bolje plačuje svoje delavce. In drugič, da so pri analizi nekaterih najnovejših ponudb ugotovili, da nismo bili konkurenčni, ker smo v primerjavi z nekaterimi Zahodnimi tekmeci kalkulirali previsoko vrednost dela — ali z drugimi besedami: plače so previsoke.

Na koncu je delavski svet dočel rok, naj delavski sveti tozdom in svet delovne enote Irak do konca novembra razpišejo zbere delavcev. Gradiva naj do 7. decembra obravnavajo delavci v Iraku, do 15. decembra pa še zbori delavcev v domovini.

LOJZE JAVORNIK

Znova spremenjen delovni čas

Delavski svet sozda je na drugi izredni seji v slabem mesecu dni podal drugi predlog o razporeditvi delovnega časa. Zdaj predlaga: Začetek dela naj bo med 7. in 8. uro, konec pa med 15. in 16. — ob torkih pa med 17. in 18. uro. To spremembo je delavski svet predlagal zaradi težav, ki so jih imeli mnogi delavci, ko so morali delati od ponedeljka do četrtega vsaj do 15.30.

IZ VSEBINE

● Dvigalo se spet dviga — po trimesečnem obračunu so imeli 10,3 milijona dinarjev izgube, ki so se je do devetmesečnega obračuna znebili. str. 2

● Osebni dohodki so v različnih tozdih IMP različni. Za koliko različni. Poglejte. str. 3

● Blisk je ob devetmesečnem obračunu izkazal krepko izgubo — toda pravijo, da to ni realna slika njihovega poslovanja, pač pa le posledica malomarnosti nekoga, ki ni naredil izmer opravljenega dela ali ga ni obračunal. str. 3

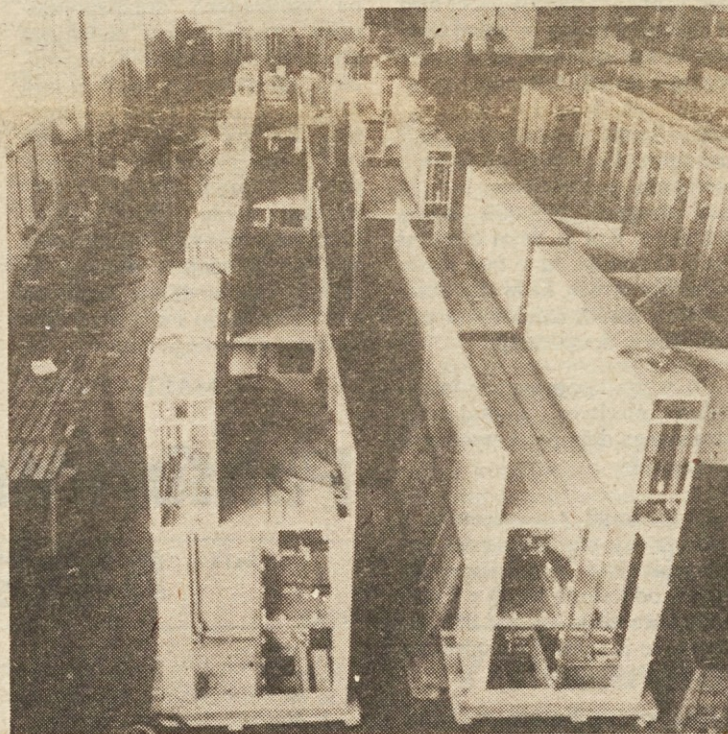
● Pogovarjali smo se z delegatoma, ki sta bila na 9. kongresu jugoslovanskih sindikatov — Milanom Beležem in Stanetom Vrhovcem. str. 4

● Delavska kontrola bi morala ravno v zaostrenih gospodarskih razmerah še posebej zavzeto delovati. str. 4

● Morda še ne veste, da je IMP — tozda Zastopstva v Jugoslaviji vodilna organizacija za projektiranje in montažo mlekarstva tehnologije. str. 8

● Kako IMP sodeluje pri izobraževanju učencev v elektroenergetiki. str. 10

● Kaj so prinesle spremembe in dopolnitve Zakona o delovnih razmerjih. str. 11

Tozda TEN Energetika izvaž v Irak razdelilne omare raznih tipov, baterijske razdelilce, nizkonapetostne kompenzacije, podometne in nadometne razdelilce, visokonapetostne kompenzacije, 8 BD celice, gradbene razdelilce in razdelilce za klimo napravo. Vse omenjene izdelke, ki jih izdelujejo v tem tozdu kontrolirajo, pregledujejo ter jih potem embalirajo in odpremijo naročniku v Irak. Letos so izvozili za 258.228 dolarjev izdelkov. Do konca leta jih nameravajo poslati v Irak še za 625.411 dolarjev. Za prihodnje leto pa načrtujejo, da jih bodo tja izvozili za 1.355.800 dolarjev.

V tozdu Montaža Maribor gradijo nadzidek nad obstoječim aneksom, v katerem bodo pridobili okrog 600 kv. metrov pisarniških prostorov. Predvidevajo, da se bodo v nove pisarne selili februarja prihodnje leto, saj je nadzidek že pokrit in zastekljen, pa tudi notranje instalacije so že končane. Vrednost del je 26 milijonov dinarjev. V sedanjih časih lahko marsikoga začudi, zakaj so se Mariborčani odločili graditi pisarne. Res so pisarne, toda namenjene so predvsem delavcem ki opravljajo naloge za izvajanje del v tujini. Na Špelini ulici je zdaj taka prostorska stiska, da so ekipo, ki dela za projekte v Iraku, vselili kar v sejo sobo. V nadzidku bo tudi prostor za IMP-jev razvojni oddelek, ki bo verjetno moral izprazniti sedanje prostore na Ljubljanski cesti, ker bodo tam namestili novo računalniško opremo. (Foto: L. J.)

Vsem
bralcem
voščimo
srečno
in uspešno
leto 1983!

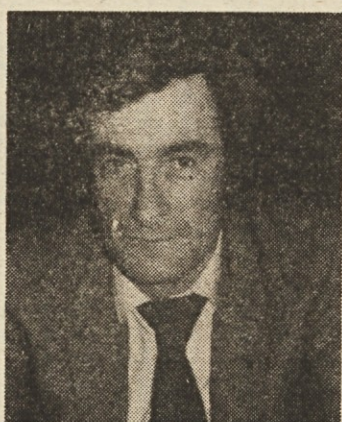
Kandidati za vodilna dela v sozdu

Koordinacijski odbor sindikata v sozdu IMP je 16. novembra razpravljal o kandidatih za nekatera vodilna dela v sozdu IMP. Podprli so kandidate Janeza Stanovnika za namestnika generalnega direktorja, Staneta Završnika za pomočnika generalnega direktorja za tehnična in razvojna vprašanja, Uroša Koržeta za pomočnika generalnega direktorja za ekonomsko in poslovno organizacijo, Aleša Čerina za pomočnika generalnega direktorja za pravno-samoupravno področje in Alojza Kosija za direktorja Interne banke IMP. Člani koordinacijskega odbora so ugotovili, da se je le na razpis za dela pomočnika generalnega direktorja za pravnosamoupravno področje javilo več kandidatov. Na osnovi predhodne razprave v osnovnih sindikalnih organizacijah je koordinacija izrekla podporo kandidatu iz vrst kolektiva IMP, ki svojim dosedanjim delom dajejo jamstvo za uspešno opravljanje odgovornih nalog.

Novo vodstvo koordinacije sindikata v SOZD

Ivan Šuligoj predsednik, Bojan Vukšinič podpredsednik

Koordinacijski odbor sindikata v SOZD IMP je na zadnji seji razrešil dosedanjega predsednika Vojka Tomiča iz de-

Ivan Šuligoj

lovne organizacije Promont, ker je odšel na delo v Irak. Za predsednika so izvolili dosedanjega podpredsednika Ivana Šuligoja iz delovne organizacije TIO, za novega podpredsednika pa Bojana Vukšiniča iz Promonta.

Ivan Šuligoj je bil rojen 11. novembra 1943 v Ledinah. Na Železniški industrijski šoli v Ljubljani se je izučil za ključav-

ničarja in se leta 1966 zaposlil v Simplexu (današnji TIO). Najprej je bil skupinovodja v proizvodnji cistern, nato pa je na Kovinsko izobraževalnem centru gradbeništva pridobil visoko kvalifikacijo. Od leta 1977 dela kot samostojni tehnični kontrolor.

Ivan Šuligoj je opravljal doslej že mnogo družbenopolitičnih funkcij. Naj tu omenimo le, da je bil od leta 1976 do 1982 predsednik Gasilske zveze Idrija, od leta 1976 do 1980 pa predsednik sindikalne organizacije v TIO. Član sindikalne koordinacije IMP je, odkar je bila leta 1974 ustanovljena.

Je tudi dober delavec, za kar je dobil leta 1980 Prvomajsko nagrado.

Se vam zdi Glasnik dolgočasen? Potem nam pa pomagajte s kakšno idejo, da bo boljši! Direktni telefon uredništva: 312-783

V tozdu Trata-avtomatika so popravili dva članka iz prejšnje številke

Dvigalo se spet dviga — sanacijski program je že dal rezultate

Od srede, 8. decembra, delajo delavci tozda Dvigalo vsak dan od 6. do 18. ure razen nedelje. Za podaljšani delovni čas so se odločili, da bi dokončali posel za izvoz, vreden okrog 19 milijonov dinarjev. Skupno načrtujejo v decembru 37 milijonov realizacije.

To so najnovejše novice iz Dvigala. Dela je torej trenutno dovolj, celo preveč. V škrpce so prišli zaradi prepoznih dobav uvoženega repromateriala, toda kolektiv je odločen, da podpisane posle v decembru dokonča in ustvari prihodek, ki jim bo omogočil, da bodo končali poslovno leto na tako imenovani pozitivni ničli.

Vemo, da je imel tozda Dvigalo že nekaj let motnje v poslovanju.

Vrstili so se sanacijski načrti, toda bistvenih sprememb ni bilo. Res je tudi, da noben sanacijski načrt ni bil v celoti uresničen.

Nato je lani zbolel direktor tozda Ciril Kurent, ravno v času, ko bi bilo čvrsto vodstvo najbolj potrebno. »Ko smo se spomlad na občini pogovarjali o sanacijskem programu, se je pokazala kot možnost celo prisilna uprava,« pravi sekretar OO ZK Rastu Pečar. »Potem smo se dogovorili za interno sanacijo, tako da družbenopolitičnih organizacij in organov upravljanja nismo razpustili, pač pa sodelujejo pri reševanju težav.«

Ciril Kurent je bil na lastno prošnjo razrešen, vodstvo tozda je prevzel kot vršilec dolžnosti Janez Bizjak, sicer direktor tozda Skip.

Njegova prva naloga je bila pripraviti sanacijski program, ki so ga po več temeljitih obravnavah in dopolnjevanju potrdili v tozdu in delovni organizaciji.

Glavne točke programa so:

● Sanacija finančne situacije — ko so s pomočjo delovne organizacije, sozda in širše družbene skupnosti spremenili ne-

godne kratkoročne kredite v dolgoročneje.

● Intenzivna prodajna aktivnost, s katero so pridobili tudi dela v tujini. Tako je bila z Energo projektom podpisana pogodba v višini 2,1 milijona dolarjev za dela v Iraku. Preko Inženiringa so dobili še za okrog 450.000 dolarjev poslov v tujini, tečejo pa dogovori še za nove posle.

● Uvedli so tudi reorganizacije, saj je tozda doživel hud kadrovske osip. Tu sta še dve boleči točki: razvojni oddelki in prodajna služba, ki sta v delovni skupnosti Emond, medtem ko so v tozdu prepričani, da bi boljše delovali, če bi ju organizacijsko preselili v tozda. To je načelno že dogovorjeno, ne pa še izvršeno.

● Poiskali so dopolnilni program, saj ocenjujejo, da na področju dvigalogradnje ne bo dovolj dela. Dopolnilni program bodo hidravlični nakladalniki za kmetijstvo. To je traktorski vlečni nakladalnik, ki ga v Jugoslaviji še nihče ne proizvaja. Povezali so se z zahodnonemško firmo Griesser in že pripravili proizvodno dokumentacijo ter dele za poskusno serijo. V Dvigalu bodo v začetku stroje le sestavljali iz delov, ki jih bodo proizvajali kooperanti. Nekaj delov bodo morali uvažati — okrog 12 odstotkov vrednosti stroja — vendar je pogodba z Griesserjem kompenzacijska, tako da bodo uvoz pokrili z izvozom. Cilj Dvigala je v čim krajšem času popolnoma osvojiti proizvodnjo teh strojev in jih tudi izvažati.

Vse te akcije so že dale rezultate. Po prvem trimesečju je imel tozda 10,3 milijona dinarjev izgube, ob polletju 4.690.000 dinarjev, po devetih mesecih pa so bili

na tako imenovani pozitivni ničli — v rezervni sklad so vložili 1.910.000 dinarjev, poslovni sklad pa je ostal prazen. Računajo, da bodo ob koncu leta imeli za sklade okrog 4 milijone dinarjev.

Ti podatki dovolj plastično kažejo, da je Dvigalo korenito obrnilo tok poslovanja. Res je, da bili so tudi pomoč od zunaj, toda če ne bi sami krepko zavihali ro kavov, ne bi dosegli tega, kar so. O pripravljenosti kolektiva za reševanje problemov dovolj zgovorno govori dejstvo, da so delavci Dvigala opravili v drugem kvartalu po 40 brezplačnih ur dela, v tretjem kvartalu pa po 42 ur. Na prvi akciji brezplačnih dela ob prostih sobotah je bila udeležba 98-odstotna, na drugi pa 89-odstotna.

Tako lahko verjamemo sekretarju OO ZK Rastu Pečarju, ki pravi: »Družbenopolitične organizacije v tozdu podpirajo direktorjeva prizadevanja. Ne moremo reči, da smo vse sprejeli tako kot je bilo prvotno predlagano, pač pa se skupaj dogovarjamo in potem tudi skupaj delamo.«

Bi lahko torej rekli, da je kolektiv Dvigala vendarle dobil usmeritev, v kateri vsi vidijo izhod iz težav in svojo perspektivo?

Podpredsednik IO sindikalne organizacije Marjan Kukovec meni, da bi bila takšna trditve preoptimistične. »Sanacijski programov je bilo že mnogo. Samo jih obravnavali, toda ljudje tudi vidijo, da se ne uresničujejo vse tako, kot smo se dogovorili.« Kaže, da so zdaj glavni problemi na ravni delovne organizacije Emond. Predsednik delavskega sveta Vinko Sladoljev: »Če prodajni službi je bilo že več sklepov delavskega sveta in občinskih organov, naj pride v tozda. Zdaj imamo tudi sklep Emondovega kolegija, da se bo to zgodilo s 1. januarjem 1983. Upamo, da bo res tako.«

LOJZE JAVORNIK

V šestih mesecih od 10 milijonov izgube do pozitivne ničle

Pri kooperacijah je vse v redu, sestanki pa so po delu, so rekli

Na seji uredniškega odbora smo se ustavili ob dveh člankih v novembrski številki: »Kooperanti so poceni, pravijo (Drago je pa, če naši stroji stojijo)« in »Vsi sestankujejo med delovnim časom — zakaj mladina ne sme?« Iz tozda Trata-avtomatika so nas opozorili, da je avtor Fran Vodnik v obeh člankih napisal nekaj netočnih trditev.

Da bi ugotovili, kakšna je resnica, sem se dogovorila za pogovor z direktorjem tozda Trata Avtomatika Borisom Gazvodo in s sekretarjem OO ZK. Direktor je povabil na pogovor, ki je bil 23. novembra, še vse tri člane koordinacijskega odbora za kooperacijsko delo, predsednika delavskega sveta, predsednika IO sindikata, predsednika OO ZSMS ter tudi avtorja obeh omenjenih člankov Frana Vodnika, ki je prisostvoval pogovoru.

Glede članka, ki se nanaša na kooperacijsko delo, so povedali, da so na Trati, ko je bila le ta še en tozda, rotorje GH črpalk brusili doma, zato je bil to njihov polizdelek. Po samoupravnem preoblikovanju tozda Trata v tozda Trata Avtomatika in tozda Trata Črpalke, je omenjeni polizdelek last tozda Trata Črpalke. Ta izdelek brusi kooperant tozda Trata Črpalke, ki ima produktivnejše obdelovalne in brusilne stroje.

Za galvanske usluge (cinkanje, kromanje, niklanje, brumiranje, kemično čiščenje termostатов) v tozdu nimajo lastnih zmogljivosti. V ta namen bi morali zgraditi galvano, ki je precej draga investicija in na lokaciji tozda Trata Avtomatika ni dovoljeno graditi zaradi vodnega rezervata Kleče. Zato daje tozda te usluge po delovnem nalogu v tujo storitev. Prav tako dajejo v delo kooperantom tudi vsa ključavničarska dela (štancanje na visokih štancah, avtogeno rezanje, elektro in avtogeno varjenje vseh tozdovalnih izdelkov) iz razloga, ker nimajo svojih strojev, varilnih agregatov in drugih naprav za opravljanje ustreznih operacij. Zelo močna postavka v planiranih sredstvih za kooperacijske storitve je izdelovanje sestavnih delov reduktorjev za elektromotorne pogone.

Še do nedavnega so namreč v tozdu Trata Avtomatika reduktor v celoti uvažali od zahodnonemške firme Bergar. Ko pa so le tega osvojili doma, so s tem izboljšali devizno bilanco za 600.00 nemških mark letno. V

tozdu Trata Avtomatika tudi niso opremljeni za izdelavo vseh potrebnih polizdelkov, kot je med drugimi 200.000 kosov zobnikov. Kot je dejal direktor Boris Gazvoda, ni v tem tozdu nobenega stroja, ki bi stal neizkoriščen zaradi izdelovanja polizdelkov v kooperaciji.

Pri izbiri kooperantov imajo vedno prednost organizacije združenega dela pred zasebnimi kooperanti.

Za letošnjih 9 mesecev so v tozdu za tuje storitve na delovni nalog planirali 23 milijonov dinarjev, od katerih so jih v 9 mesecih porabili le 12.567.055 dinarjev, to je samo 54,6 odstotka planiranih sredstev.

Odgovor na Vodnikov članek o sestankovanju med delovnim časom pa je naslednja vsebina, ki izhaja iz pogovora, ki sem ga imela z direktorjem Borisom Gazvodo, sekretarjem OO ZK, s predsedniki delavskega sveta, IO OO sindikata in OO ZSMS:

Strokovni kolegij, proizvodni sestanki, kjer obravnavajo operativno problematiko proizvodnje in se dogovarjajo za konkretne ukrepe v proizvodnji, so v rednem delovnem času.

Vsi sestanki osnovne organizacije ZK so v tozdu izven delovnega časa, kar je razvidno iz vabil za seje in zapisnikov. Prav tako so tudi seje izvršnega odbora sindikata v popoldanskem času, izjemoma pol ure pred koncem delovnega časa. Med delovnim časom je imel izvršni odbor sindikata le eno izredno sejo, ki je trajala manj kot eno uro.

O času sestankov samostojno odločajo tako predsedniki družbenopolitičnih organizacij kot tudi predsedniki samoupravnih organov.

Z reorganizacijo tozda Trata na 2 tozda: Trata Črpalke in Trata Avtomatika so se takoj po reorganizaciji na novo konstituirali družbenopolitične organizacije in samoupravni organi. »Kar pa zadeva osnovno organizacijo mladine«, je dejal sekretar

OO ZK Janez Rojc, »sem glede na vsestransko družbenopolitično organiziranost sedanjega predsednika OO ZSMS, smatral, da je sposoben organizirati tudi mladino v tozdu Trata Avtomatika. Žal pa kljub večkratnim mojim intervencijam in intervencijam predsednika IO OO sindikata tozda tega ni izpeljal. Mladina je bila zato organizirana šele ob letošnjem polletju in sedaj normalno deluje. Sestanke pa ima navadno 1 uro pred zaključkom delovnega časa.«

MARIJA PRIMC

Fakturirana realizacija — oktober 1982

Rali..	Plan (v 10 ³ din)				Izvršitev		Indeks izvršitve			
	1982	za 10 mes.	za oktob.	v oktobru	10 mes. 1982	10 m. 1981	letni plan	plan za 10 m.	plan okt.	izv. 81/82
TOZD	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. OV	679.612	564.768	56.135	113.058.923	708.478.116	572.670.910	104	125	201	124
2. KM	324.282	269.604	26.785	12.575.895	353.351.221	284.451.937	109	131	47	124
3. MK	358.988	298.462	29.652	42.087.851	345.532.594	310.958.027	96	116	142	111
- SD	5.270	4.382	436	449.995	4.473.125	3.087.417	85	102	103	145
- PB	-	-	-	-	849.885	4.895.723	-	-	-	-
PROMONT	1.368.152	1.137.216	113.008	168.172.664	1.412.684.941	1.176.064.014	103	124	149	120
4. MM	827.215	698.700	75.000	66.963.244	713.477.348	624.223.862	86	102	89	114
5. IB	27.850	21.978	2.460	1.598.215	17.340.835	47.879.928	62	79	65	107
6. PM	52.200	43.051	4.675	3.069.820	34.065.286	233.155.284	66	79	66	107
7. BLISK	255.550	210.800	22.700	24.369.293	221.080.295	181.339.007	88	105	107	122
8. EKO	359.000	303.300	32.500	37.186.464	297.129.232	233.155.284	83	83	123	127
PMI	1.516.065	1.277.829	137.335	133.187.036	1.283.092.996	1.086.598.081	85	85	97	118
9. EM	545.000	453.140	45.020	83.467.116	826.334.684	699.662.405	152	182	185	118
- EM brez bl.izv.	515.000	428.170	42.540	68.604.100	671.611.356	573.098.667	130	157	161	117
10. DVG	207.100	166.650	20.300	17.884.737	162.715.410	155.630.006	79	98	88	105
11. TEN-E	445.000	369.970	36.760	31.983.430	337.302.675	273.218.705	76	91	87	123
12. TEN-T	297.000	246.920	24.530	23.363.271	223.993.303	182.094.448	75	91	95	123
13. ISO	255.000	207.850	20.650	21.359.537	185.821.224	147.839.653	74	89	103	126
- CK	30.700	25.530	2.540	2.221.373	25.547.329	20.481.357	83	100	87	125
EMOND	1.774.800	1.470.060	149.800	180.279.464	1.761.714.625	1.478.864.674	99	120	120	119
KLIMAT	380.000	310.600	34.200	33.472.159	267.467.335	266.115.289	70	86	98	101
TIO	361.000	297.300	32.000	27.517.033	273.980.567	226.628.113	76	92	86	121
PAN	1.070.000	884.184	107.490	64.788.000	730.189.225	598.124.019	68	83	60	122
14. TRATA-A	250.000	207.500	25.000	29.207.628	270.501.392	338.192.088	108	130	117	142
15. TRATA-Č	250.000	207.500	25.000	15.747.309	211.361.084	226.115.289	85	102	63	145
16. ITAK	198.000	162.624	22.763	21.491.152	182.255.106	126.069.683	92	113	94	145
17. SKIP	386.400	338.170	35.000	28.905.667	346.672.178	299.784.723	90	103	83	116
18. IPKO	190.529	157.798	19.943	13.290.067	149.120.104	66.655.993	78	95	67	224
IKO	1.274.929	1.073.592	127.706	108.641.823	1.159.909.864	830.702.487	91	108	85	140
19. LSNI	632.214	529.422	57.377	57.733.105	525.515.975	389.450.139	83	99	101	135
20. HVA	261.132	226.432	28.700	28.781.942	210.058.550	116.155.761	80	93	100	181
21. VIPO	76.300	62.780	7.000	7.775.849	70.400.268	43.730.247	92	112	111	162
22. LEK	1.700.000	112.830	13.000	13.040.517	115.895.872	83.492.606	86	103	100	139
LIVAR	1.104.646	931.464	106.077	107.331.413	921.870.665	632.468.753	83	99	101	146
23. IP	548.000	450.800	48.200	51.960.245	414.349.248	381.300.256	76	92	108	109
24. MP	315.000	256.410	28.980	13.498.356	276.078.478	228.706.576	88	108	47	121
KLIMA	863.000	707.210	77.180	65.458.610	690.427.726	610.006.832	80	98	85	113
25. IN	158.017	130.959	12.700	15.970.502	180.762.952	88.745.887	114	138	126	204
26. PB	110.000	90.981	9.999	3.136.362	88.191.045	54.908.692	80	97	31	161
27. ZA	205.000	147.300	28.800	18.440.974	192.624.921	140.392.493	94	131	64	137
28. ALI	146.300	112.194	8.193	12.743.320	119.898.088	90.036.771	82	107	156	133
29. IC	18.684	15.345	1.830	1.710.391	17.910.435	13.736.593	96	117	93	130
IZIP	678.001	496.779	61.522	52.001.549	599.387.441	387.820.436	94	121	85	155
- PD	17.082	16.060	500	18.130	15.535.495	11.352.493	91	97	-	137
IMP	10.367.675	8.602.294	946.818	940.831.612	9.116.260.880	7.303.031.921	88	96	99	125

Primerjave dohodkov

1. EM	15.200	18.461	27.022
2. INŽ	15.136	21.633	39.371
3. MM	14.820	14.172	30.340
4. PROJ.	14.500	19.957	50.302
5. PB, Lj.	14.104	22.574	39.470
6. DS IZIP	13.500	18.557	33.219
7. DS IB	12.768	15.917	24.460
8. DS PMI	11.880	18.027	31.437
9. TRATA- Avt.	11.476	16.305	24.362
10. ITAK	11.324	15.905	23.349
11. DS IKO	11.324	16.364	24.704
12. SKIP	11.248	15.900	22.873
13. TRATA-Črp.	11.248	16.084	25.188
14. IPKO	11.096	13.859	22.012
15. IB, Maribor	11.073	17.317	27.873
16. IP, Celje	11.046	13.986	...
17. MP, Celje	11.046	17.448	...
18. DS KLIMA	11.046	16.619	...
19. LSNL	11.006	13.832	18.925
20. HVA	11.006	13.798	17.293
21. VIPO	11.006	15.672	22.352
22. LBK	11.006	15.256	20.691
23. DS LIVAR	11.006	15.445	19.967
24. KM	10.720	18.209	23.059
25. DS SOZD	10.668	18.749	25.012
26. OV	9.680	16.485	19.882
27. DS PROMONT	9.600	16.537	20.858
28. IC	9.512	14.729	18.415
29. DS EMOND	9.200	17.426	22.756
30. MK	8.400	13.082	15.157
31. TIO	8.330	14.384	18.595
32. ZASTOPSTVA	8.200	17.370	20.672
33. TEN- Telk.	8.000	14.607	16.461
34. TEN- Energ.	8.000	13.764	16.082
35. ISO	8.000	14.734	16.127
36. PANONIJA	7.700	11.062	12.660
37. DVG	7.200	13.889	16.766
38. EKO	7.000	11.707	...
39. KLIMAT	7.000	13.721	13.845
40. BLISK	6.700	11.164	...
41. ALCH	...	15.833	...

KOLONE POMENIJO:

1. Vrednost enote enostavnega dela (bruto RR = 1) povečana za akontacije na dobiček za november 1982
 2. Neto osebni dohodek na delavca za obdobje jan. — okt. 1982
 3. Neto osebni dohodek na delavce za november.
- Za primerjavo je najbolj zgovorna prva kolona, v kateri je Planska služba SOZD preračunala, koliko bi znašal RR v posameznem tozdu ali delovni skupnosti, če bi vanj prišli tisti, ki so bili v tozdu. V zadnjem času so namreč nekateri tozdi opustili izplačevanje gibljivega dela in sproti povišujejo osnove, to je relativnostno razmere. Tako primerjava višine RR med tozdi in delovnimi skupnostmi ne bi dala prave slike. Zato so v Planski službi naredili izračun, kakšna bi bila relativna razmerja v posameznih tozdi in delovnih skupnostih, če bi vsi izplačevali gibljivi del — to je kolektivni učinek — skozi relativno razmerje.

Najvišje bruto relativno razmerje v Projektivi Maribor — 14.000 dinarjev

Relativno razmerje je res visoko, zato pa ni gibljivega dela

Že nekaj časa smo gledali, kako nekoč enotna vrednost relativnega razmerja v tozdu postaja vse bolj neenotna. Z decembrskim izplačilom osebnih dohodkov za november pa so postale razlike zares astronomske. Marsikoga to bode v oči, toda zavedati se moramo, da vrednost relativnega razmerja ne pove vsega o višini osebnih dohodkov.

Da bi se lahko o osebnih dohodkih bolj konkretno in bolj pošteno pogovarjali, pogledajmo stanje v delovni organizaciji PMI, katere tozdi so v decembru postavili najvišjo vrednost relativnega razmerja. Rekorder je tozdi Projektiva, ki je določil bruto RR 14.500 dinarjev.

Tozdi	Vrednost RR januarja	Devetmesečno povprečje	Vrednost RR novembra
MM	7.000	7.525	13.000
P	6.000	6.640	14.500
IB	6.686	7.141	11.073
EKO	6.380	6.938	7.000
BLISK	5.500	5.960	6.800
DS DO	6.674	7.185	11.880

V planu sozda IMP za leto 1982 je bila določena enotna vrednost bruto RR 7.000 dinarjev. Januarja je od PMI tozdov to vrednost izplačala le Montaža, vsi drugi pa so bili nižje. Tako, pravi Janko Siranko, je zaradi zadržanih osebnih dohodkov v prvih desetih mesecih in zaradi uspešnosti poslovanja nekaterih tozdov, ki pač omogoča večjo maso osebnih dohodkov.

Vodja plansko-analitske službe v PMI Janko Siranko pravi, da zelo skrbno preračunavajo osebne dohodke glede na določila dogovora in se zanesljivo ne bodo pojavili med kršitelji. Skrivnost visokih izplačil decembra in novembra je v zadržani rasti osebnih dohodkov v prvih devetih mesecih.

Poglejmo zato, s kakšno vrednostjo RR so PMI tozdi startali januarja, kakšno je bilo devetmesečno povprečje bruto RR in kakšen bruto RR so določili novembra!

novanega kolektivnega učnika, nimajo več. Na individualno nagrajevanje to ni vplivalo, saj še naprej izplačujejo delavcem v proizvodnji učinke glede na preseganje norme (v tozdu Montaža je to v povprečju 15 odstotkov izplačanih osebnih dohodkov), prav tako ni nič okrnjeno individualno ocenjevanje režijskih delavcev.

V planski službi SOZD imajo podatek, da je bil povprečni neto osebni dohodek v Blisku 10.474 dinarjev, v Elektrokovinarju pa 10.684.

Bolj kot višine bruto RR so zanimive višine izplačanih osebnih dohodkov. Povprečni neto osebni dohodek na zaposlenega so bili v oktobru: Montaža 21.479 dinarjev, Inženirski biroji 25.169 dinarjev, Projektiva 28.145 dinarjev in delovna skupnost DO PMI 28.680 dinarjev. Za Blisk in Elektrokovinarja planska služba DO PMI ne spremlja povprečnih osebnih dohodkov.

Tudi tu številke same ne povedo vsega, saj je treba upoštevati tudi kvalifikacijsko strukturo zaposlenih. Zato v PMI še vedno računajo tudi osebne dohodke na pogojno ne kvalificirane delavca, da dobijo primerjavo na isti osnovi. Po tej primerjavi je bil oktobrski povprečni osebni dohodek v Montaži 10.287 dinarjev, Inženirskih birojih 10.317 dinarjev, Projekktiv 11.323 dinarjev in delovni skupnosti DO PMI 11.723 dinarjev. Janko Siranko pravi, da

Zakaj je usklajevanje sprememb srednjeročnega plana na mrtvi točki?

Investicijske programe pripravljamo preveč stihijsko

Vprašanje investicij je v IMP zadnje čase problematično. Ker očitno niso razrešena nekatera načelna vprašanja, se tudi ne premakne z mrtve točke priprava sprememb in dopolnitev srednjeročnega plana.

Zato sem vprašal predsednika komisije za družbenoekonomske odnose pri delavskem svetu sozd Bojana Šefmana, kje s je zataknilo dogovarjanje o programu investicij skupnega pomena v IMP.

Ko je delavski svet sozda maja sprejel sklep o začetku postopka za dopolnitev srednjeročnih planskih dokumentov, je bilo na dlani, da je treba ponovno preveriti predvsem tri elemente: investicijske načrte, programske usmeritve in izvozno uvozne načrte.

Gospodarske težave v državi poznamo, vemo tudi, da so na vseh ravneh — v federaciji, republikah in občinah — zahtevali od vseh nosilcev planiranja, naj svoje investicijske načrte po-

novno preverijo in uskladijo z realnimi možnostmi.

V IMP pa je komisija za družbenoekonomske odnose dobila celo vrsto novih predlogov in pobud, kaj vse naj bi dopisali med investicije skupnega pomena, je povedal Bojan Šefman. Povedal je tudi, da tozdi in delovne organizacije za te svoje projekte nimajo niti osnovnih podatkov — programska usmeritev, viri in dinamika financiranja, elementi za družbeno verifikacijo. Če pa tega ni, ni realno pričakovati, da bi kdorkoli lahko svoje nove obrate in tovarne sezidal do konca srednjeročnega obdobja, pa naj v planske dokumente zapišejo karkoli, pravi Bojan Šefman.

Dosedanja usklajevanja, pa tudi uresničevanja že dokonča-

nih načrtov, odkrivajo mnoge slabosti IMP.

Pri nas gre v praksi tako, da se najprej odločimo za investicijo, nato pa z elaborati to odločitev opravičujemo — namesto, da bi nas vodilo poznavanje tržišča, tehnološke možnosti in druga objektivna dejstva.

Pravzaprav v IMP nismo niti dovolj močni, da bi lahko naredili takšne analize. Zato moramo najemati pomoč drugih institucij. To pa se zdi Šefmanu škoda. »Tudi za zunanjo institucijo moraš približno tri četrtine podatkov sam zbrati. Če bi imeli strokovnjake, ki bi bili sposobni to gradivo tudi obdelati, bi se nam stroški takšne ekipe kaj hitro povrnili, saj raziskave, ki jih naročamo zunaj, sploh niso poceni. Razen tega je škoda, ker tako dajemo na vprašanje pomembne informacije o svojem poslovanju.«

LOJZE JAVORNIK

Zamuda pri združitvi Bliska in Panonije

Načelno ni zadržkov

Postopek za združitve Panonije in Bliska v eno delovno organizacijo sicer ne teče v predvidenih rokih in nove delovne organizacije s 1. januarjem zanesljivo ne bo, toda to ne pomeni, da je pobuda sporna. Delavci v obeh tozdi so pobudo na zborih podprli in zamuda je nastala, ker samoupravni akti še niso pripravljeni za javno razpravo.

Lahko rečemo, da je načelna razprava o združitvi končana. Podlaga zanjo je bil programski elaborat, na katerega so sicer imeli nekaj pripomb tako v Blisku kot v Panoniji. Toda pripombe sicer terjajo dopolnitve in predvsem nakazujejo konkretne rešitve v samoupravnih aktih, ne spremenijo pa osnovnega dejstva, da so zbori delavcev v obeh organizacijah sprejeli sklep o začetku postopka za ustanovitev skupne delovne organizacije z dvema tozdoma.

Najpomembnejša pripomba v Blisku je, da mora biti v programskih osnovah bodoče skupne delovne organizacije

precizno opredeljen status montaže. Blisk je namreč, kot pravi Branko Brulc, življenjsko zainteresiran za nadaljnji razvoj montažne dejavnosti, pa tudi izvršni svet murskosoboške občinske skupščine je sprejel nedvoumen sklep, da mora montažna dejavnost ostati v občini.

Podobno je bilo v Panoniji. Predsednik IO sindikalne organizacije Jože Kouter je povedal, da je bilo na programski elaborat nekaj konkretnih pripomb, v osnovi pa je kolektiv za združitve.

Sekretar OO ZK v Blisku Branko Brulc in predstavnik sindikalne organizacije Marjan Zobarč sta ob tem opozorila, da se je sodelovanje med Bliskom in Panonijo že začelo s pomočjo, ki jo je dala Panonija Blisku pri prodaji kmetijskega programa. Med drugim se je to sodelovanje odrazilo tudi navzven v skupnem nastopu Bliska in Panonije na kmetijskih sejnih v Radgoni in

Novem Sadu ter jesenskem Zagrebškem velesejmu.

Zanimivo pa je, da družbenopolitične organizacije, ne ZK ne sindikat, doslej še niso imele nobenih vsebinskih pogovorov. Pa bi bilo morda dobro, če bi jih imele. Na primer: v Panoniji so seveda slišali za izgubo, ki jo je imel Blisk po devetmesečnem obračunu in delavci se sprašujejo, kaj bo zdaj. Bliskova izguba seveda ne more spremeniti dejstva, da so v Panoniji že prej podprli zamisel o združitvi. Vendar pa ljudje razmišljajo: Blisk je naredil izgubo — če jo je — sam, torej mora biti sanirana pred združitvijo. Kot pišemo v posebnem članku, kažejo ugotovitve murskosoboške SDK, da Blisk v resnici ne posluje z izgubo. Zadevo bodo razčistili in pojasnili.

Prav bi bilo, da bi sindikat in ZK v Panoniji dobila podatke neposredno, ne pa po ovinku preko občinskih organov. Sicer pa je za to še čas, saj preverjanje še ni opravljeno in bo torej treba na ugotovitve o tej zadevi še nekaj časa počakati.

LOJZE JAVORNIK

V Blisku pravijo: Izgubo je zakrivila malomarnost

Tozdi Blisk je pri devetmesečnem obračunu izkazal 19 milijonov dinarjev izgube. Ta podatek je vsekakor zbudil presenečenje, saj Blisk ob prejšnjih periodičnih obračunih svojih rezultatov nikoli ni pisal z rdečimi številkami — zdaj pa nenadoma tako velika izguba. Primerjava, da je bil celotni prihodek tozda Blisk v prvih devetih mesecih slabih 193 milijonov dinarjev, je dovolj zgovorna.

Danes so zadeve že nekoliko bolj jasne. Služba družbenega knjigovodstva je pregledala Bliskovo poslovanje in ugotovila, da devetmesečni obračun, kakršen je pač bil, ne kaže realne slike.

Navajam podatke, ki jih je dal sekretar OO ZK v tozdu Blisk Branko Brulc. Služba družbenega knjigovodstva je ugotovila, da je računovodska izguba tozda Blisk dejansko dobrih 17 milijonov dinarjev. Ugotovila pa je tudi, da so Bliskovi monterji končali nekaj del, za katere niso bile opravljene izmere in zato ta dela tudi niso bila obračunana. Če bi bila ta dela obračunana, bi bili prihodki tozda seveda večji in izgube verjetno ne bi bilo, pravi Branko Brulc.

To seveda nikakor ne pomeni, da je zadeva v redu. Neobračunanega prihodka od devetih mesecih ni bilo in posledice so krute. Med drugim so delavcem zaradi izgube izplačali za 12 odstotkov manjše osebne dohodke.

Očitno je nekdo — se pravi tisti, ki ni opravil izmer ali izmere ni obračunal — naredil težko napako. Sekretar OO ZK Branko Brulc in predsednik IO sindikalne organizacije v Blisku Marjan Zobarč pravita, da v tem trenutku še ne moreta povedati, kdo je neposredno odgovoren za ta spodrsilaj. Obljubljata pa, da bodo zadevo razčistili do konca in tudi ukrepali krivdi primerno. To je vodstvo družbenopolitičnih organizacij obljubilo kolektivno, ki je ob zapletu z devetmesečno nepotrebnostjo izgubo in znižanimi dohodki zahteval polno odgovornost vseh, ki so pripeljali do te situacije.

Verjetno se ni bati, da bi zadeve v tem primeru ostale nedorečene, saj mora Blisk dati poročila tako občinskemu izvršnemu svetu kot sindikalnemu svetu in komiteju ZK. Kot rečeno, bo svoje mnenje povedala tudi Služba družbenega knjigovodstva. Pa tudi na ravni naše sestavljene organizacije je bila ustanovljena delovna skupina, ki ugotavlja dejansko stanje in pomaga oblikovati predloge rešitev. Branko Brulc pravi, da je bila ta pomoč zelo koristna, prav tako direktor tozda Blisk Vlado Kolmanič.

LOJZE JAVORNIK

PO 9. KONGRESU ZSJ • PO 9. KONGRESU ZSJ • PO 9. KONGRESU ZSJ

Kongres je izpričal enotnost delavskega razreda Jugoslavije

»Na kongresu je bila očitna velika enotnost delavskega razreda Jugoslavije in tudi njegova pripravljenost, da skupaj rešujemo vse težave, pred katerimi smo. V referatu Bogoljuba Nedeljkovića in pozdravnem govoru Mitje Ribičića je program, ki nalaga sindikatu odgovorno aktivnost. Če bomo delali, kot je tam rečeno, bomo tudi dosegli, kar si delavski razred želi«, je strnil Milan Belej svoje vtise z 9. kongresa ZSJ.

Kako pa ste se vi vključili v delo kongresa?

Milan Belej.

»V tozdu so me zadožili, naj pripravim poročilo o zaposlovanju detaširanih delavcev v tujini. To sem tudi pripravil in ga prenesel komisiji za družbeni standard in socialne zadeve, saj sem največ govoril o osebnih dohodkih, razlikah med terenskimi in drugimi podatki in podobnem.«

Kaj ste povedali?

»Povedal sem, da bi morali v Jugoslaviji oblikovati enotne osnove za osebne dohodke vseh naših delavcev. Načel sem tudi vprašanje minulega dela in se zavzel, da ga je treba obravnavati od osnove, ki jo imam doma, saj se nam je zdaj dogajalo, da je delavec v Iraku dobival za minuto dela več, kot je bil prej njegov dohodek za redno delo. Opozoril sem tudi, da bi omejevanje nadur bistveno povečalo stroške izvajanja del v tujini in bi zato zmanjšalo našo konkurenčnost. Zato sem predlagal, naj se delavcem na gradbiščih v tujini dovoli opraviti več kot 30 nadur mesečno.«

Kakšna pa je bila usoda vaše razprave?

»Zdaj je še prezgodaj ocenjevati, kakšen bo njen učinek. Lahko rečem, da je predsednik naše komisije moje razpravo vključil v svoje končno poročilo. V kongresni resoluciji zdaj piše, da je treba vprašanje osebnih dohodkov in drugih prejemkov naših delavcev v tujini enotno obravnavati v vsej Jugoslaviji.«

Sindikalni kongres je končan, zdaj bodo morale osnovne organizacije v akcijo. Vi ste tudi predsednik IO OOS v tozdu Montaža Maribor. Kaj boste zdaj predlagali kot najpomembnejše naloge na osnovi tega, kar ste slišali na kongresu?

»Po mojem je najpomembnejše vprašanje nagajevanja po delu. Nasploh je bilo na tem premalo narejenega. Že pred dvema letoma je bila obljubljena enotna metodologija, pa kaže, da se je delo na pripravi te metodologije kar ustavilo. V našem tozdu smo naredili nekaj sprememb pri vrednotenju del in nalog. Rekli smo, da to ni dovolj in da moramo v bodoče bolj razviti metode za ugotavljanje posameznikovega delovnega učinka. Pripravili smo že tudi nove normative, ki jih bomo od 1. decembra začeli poskusno obračunavati. Dogovorjeno je, da minusov, ki bodo večji od 10 odstotkov, ne bomo obračunali, dokler normativov ne preverimo.«

Ti novi normativi veljajo za monterje in menimo, da tudi to še ni dovolj. V naslednji fazi bomo pripravili metode za ugotavljanje individualnega učinka režijskih delavcev. Naša zamisel je, da bomo čim več delavcev, ki so vezani na nalog (to so

vodje montaže, referenti v pravi deli, itd.), bremenili na nalog. Pa tudi za ostale režijske delavce bomo poiskali način, da bodo njihovi osebni dohodki vezani na učinek skupine, ki dela po delovnih nalogih.

Ugotavljamo, da je v IMP področje osebnih dohodkov zelo neurejeno. Imeti bi morali enotne osnove, ki jih ni. Tako se zdaj celo v delovnih organizacijah pojavljajo težnje, da bi vsak tozdu urejal sistem osebnih dohodkov po svoje. V PMI smo na sindikalni konferenci takšne težnje presekali in ustanovili koordinacijski odbor, da bomo enotno urejali osebne dohodke vsaj v delovni organizaciji.«

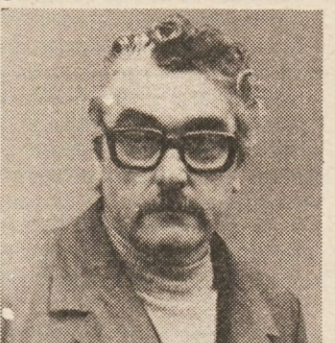
Katere so pa naslednje aktualne naloge, ki se jih boste lotili?

»Vprašanje povečevanja storilnosti je tudi gotovo eno osrednjih vprašanj v tem trenutku. V Montaži opažamo, da učinkovitost dela pada, disciplina je vse slabša, bolniških vse več. Na račun bolniških izostankov je tozdu v prvih devetih mesecih izgubil 19 milijonov dinarjev dohodka. Zato tudi v sindikatu iščemo rešitve. Dogovarjamo se z zdravstvenim domom, da bi na Tezmem odprli novo ambulanto, v kateri bi imel tozdu svojega zdravnika.

Uresničiti geslo: Delu čast in oblast!

Stane Vrhovec je najprej povedal, da je bil deveti kongres jugoslovanskih sindikatov zares stabilizacijski. Ne le, da je stabilizacija prevečala vsa poročila in razprave, pač pa je bila tudi vsa organizacija skromnejša, trajanje krajše, vzdušje bolj delovno.

»To je bil že tretji kongres, na katerem sem sodeloval in lahko rečem da so bili prejšnji kongresi mnogo bolj razkošni. Razlika je očitna na prvi pogled.«

Stane Vrhovec.

V Beogradu je bilo 1.200 delegatov in 400 gostov. Kongres se je začel in končal s skupnim zasedanjem vseh delegatov, sicer pa je delo potekalo v sedmih komisijah.

Kaj je na vas med kongresom naredilo najmočnejši vtis? sem vprašal Vrhovca na začetku. Kaj je zdaj najpomembnejša naloga sindikata?

»Močan vtis so naredile name in na druge delegate zadnje besede predsednika predstava CK ZKJ Mitje Ribičića: »Delu čast in oblast je star pregovor. Če ga ne bomo spoštovali, potem so vsa stabilizacijska prizadevanja zaman.« Zelo aktualno pa je odločno stališče, da je treba onemogočiti delo upokojencev, prepovedati nadurno delo (razen v izjemnih primerih) in zmanjšati dopolnilno delo. Prav tako pomembno je stališče, da je treba vse, ki se nočejo prekvalificirati, črtati s seznama brezposelnih in jim ukiniti denarno pomoč. Če bi že prej tako ravnali, ne bi imeli problemov z brezposelnostjo, kakršne imamo danes.«

Kako pa je z nadurnim delom v vašem tozdu, to je Energetiki? Pa zaposlovanje upokojencev, delo po pogodbah in podobno — ste pri vas zmanjševali te načine dela, kar so terjale tudi že dosedanje družbene usmeritve?

Zdaj se zdravniki menjujejo, zato nimajo pregleda nad zdravstvenim stanjem delavcev, pa tudi specifične našega dela ne poznajo. Sredi novembra pa smo v tozdu tudi dobili kontrolorko bolniškega staleža.

Naslednja pomembna naloga sindikata je pri uveljavljanju delegatskega sistema. Začela se je že tretja mandatna doba delegatskih skupščin, toda delegatski sistem še vedno ni popolnoma zaživel. Ko smo v Mariboru namesto ene občine ustanovili šest, je bila eden od razlogov prav želja, da bi ustvarili neposrednejše odnose in tako zboljšali delovanje delegatskega sistema. Iz najnovejših analov pa vidimo, da se stanje kljub šestim občinam ni bistveno spremenilo. Naša sindikalna organizacija je skušala vsaj nekaj narediti s tem, da smo za vodje delegacij organizirali seminar in jih s tem usposobiti za čim boljše delo.«

To so seveda le najpomembnejše naloge. Sindikalna organizacija v Montaži ima še dosti širši program, ki sega od reševanja socialnih vprašanj, predvsem stanovanjskih problemov, pa do skrbi za izobraževanje. Sindikatu dela pač nikoli ne zmanjka.

»Pri nas dovoljujemo nadurno delo dano v nujnih primerih. Gre za izvršitev delovnih nalog, kjer se zares mudi. Upokojencev sploh nimamo zaposlenih. V našem tozdu teh pojavov torej ni, vemo pa, da je v celotnem IMP tega še veliko. Vemo, da je tako tudi v mnogih drugih delovnih organizacijah. Vemo pa tudi, kakšna je brezposelnost. Mladi s končanimi šolami čakajo delo, ki pa ga nekateri nočejo in nočejo zapustiti. Ne govorim le o IMP-ju, pač pa o pojavu, ki je še zelo razširjen. Mlade moramo bolj vključiti v delo, saj je jasno, da človek pri sedemdesetih in več letih ne more več tako misliti, niti ne more biti več enako aktiven, kot je bil v najboljših letih.«

Kongres je delal v sedmih delovnih skupinah. V katero ste se vključili vi?

»Bil sem v komisiji za družbenoekonomske odnose in razvoj. To je bila tudi sicer najbolj številčna komisija.«

Kaj ste se pogovarjali v njej? »Največ delegatov je govorilo o težavah v svojih delovnih organizacijah — o neproduktivnosti, nepravilnostih pri delitvi po delu, največ poudarka pa je bilo na izvozu in uvozu.«

Ste vi razpravljali? »Ne, nisem. Pač pa sem imel intervju za radio Beograd, za oddajo v kateri so govorili tudi nekateri drugi delegati.«

S kakšnim vtisom prihajate s kongresa? Mislite, da bo prispeval k spreminjanju razmer? Bodo kongresne usmeritve postale vodilo za delovanje?

»Zelo pomembno se mi zdi, da je večina razpravljalcev opozarjala na isto, namreč da se morajo vsi sprejeti ukrepi izvajati v vsej državi, ne pa da se jih držijo le nekateri, medtem ko drugi capljajo zadaj. Mislim namreč, da je to eden ključnih problemov da tudi v preteklosti dobro zasnovane usmeritve niso dale pričakovanih rezultatov. Tako bo tudi sklepi 9. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije, pa tudi 12. kongresa ZKJ. Če se bodo sklepi držali le nekateri, drugi pa še naprej delali po starem, bo vse brez haska. Mnogi delegati na kongresu so poudarili, da so delavci pripravljani tudi na žrtve, da so pripravljani izvajati sklepe, ampak le, če jih bodo dosledno izvajali vsi.«

LOJZE JAVORNIK

Samoupravna delavska kontrola ne sme biti odvisna le od slučajnih pobud

Prispevati k smotrnemu gospodarjenju, zagotoviti prave informacije

V sedanjih razmerah ima samoupravna delavska kontrola še posebno pomembno nalogo predvsem pri uresničevanju stabilizacije, ki pomeni bolj odgovorno gospodarjenje, bolj vester odnos do družbenih sredstev, doslednejše izvajanje sklepov in dogovorov, večjo disciplino pri delu. To pa je področje, kjer naj bi delavska kontrola preverjala, ali ne prihaja do kršitev. Že v jeseni so republiški sindikati dali pobudo za boljše delo samoupravnih delavskih kontrol, v kar so se vključili tudi družbeni pravobranilci samoupravljanja.

O tem, kaj naj bi delale samoupravne delavske kontrole v organizacijah združenega dela, v kaj naj bi se zapičile in kaj naj bi z delom samoupravnih delavskih kontrol dosegli, je povedala družbena pravobranilka samoupravljanja bežigradske občine Vlasta Dolenc tole:

»Ustava, zakon o združenem delu in pa republiški zakon o delovanju organa samoupravne delavske kontrole precej konkretno urejajo področje delovanja organov samoupravne delavske kontrole. V konkretnih primerih bodo ti organi lahko uspešno delovali, če bodo s sprejemom svojega programa dela zagotovili, da bo njihovo delovanje programsko določeno ter da bo njihova dejavnost tudi preventivnega značaja. Če ta organ ni sprejel svojega programa dela in s tem ni opredelil nalog glede na dejavnost organizacij združenega dela, glede na razvoj medsebojnih odnosov, glede na problematiko, ki se pojavlja, in ki ji je treba posvečati več pozornosti, kot na primer nagajevanje delavcev, obveščanje delavcev, izvajanje sanacijskih programov, sprejemanje pomembnejših odločitev za poslovanje organizacij združenega dela — potem bo delovanje takega organa odvisno od občasnih pobud, predlogov posameznikov ali samoupravnih organov; ta samoupravni organ ne bo stalno prisoten v življenju delavcev v organizacijah združenega dela, delovanje organa pa ne bo usmerjeno v preventivno aktivnost.

Delavska kontrola naj omogoči, da bodo delavci svoje pravice v celoti uresničevali

Z delom samoupravnih delavskih kontrol naj bi se omogočilo, da lahko delavci v celoti uresničujejo vse tiste pravice in obveznosti, ki jim pripadajo po zakonu o združenem delu in drugi zakonodaji oziroma, ki so konkretno opredeljene v samoupravnih sporazumih, statutih in drugih aktih — v interni zakonodaji organizacij združenega dela. S tem naj bi se preprečile vse zlorabe, ki se pojavljajo v posameznih organizacijah združenega dela — z različnimi nazivi, oblikami in motivi, ki pa v bistvu pomenijo rušenje medsebojnih oziroma samoupravnih odnosov in s tem pomenijo oviro pri razvoju samoupravnih odnosov. V konkretnih primerih naj bi se gospodarnje razpolagalo z družbenimi sredstvi, omogočalo naj bi se, da lahko posamezni samoupravni organi — delavski svet in drugi organi dejansko opravljajo svoje naloge tako po vsebini, kot po obsegu in na način, ki so ga delavci v skladu z zakonom opredelili v svoji interni zakonodaji. Nadalje konkretno pomeni, naj se delavcem omogoči stalen vpogled in stalno spremljanje rezultatov poslovanja in njihovo vplivanje na sprejem posameznih za poslovanje pomembnejših odločitev, pomeni tudi iskanje boljših, primernejših, ustrežnejših rešitev pri nagajevanju delavcev, oziroma delavcev na posameznih rešitev pri nagajevanju delavcev, oziroma delavcev na posameznih delovnih mestih glede na pogoje dela, starost itd.

Seveda pa navedena aktivnost organov delavske kontrole ni izključno naloga le teh organov, saj je za samo zakonitost poslovanja v organizacijah združenega dela odgovoren poslovodni organ, delavski svet, oziroma njemu ustrezen organ. Samo izvajanje funkcije samoupravne delavske kontrole kot sestavnega dela samoupravne organiziranosti ni stvar le tega posebej izvoljenega organa, temveč se funkcija samoupravne delavske kontrole prav tako in istočasno izvršuje neposredno preko vseh delavcev in posredno preko delavskega sveta oziroma njemu ustreznega organa.«

Odgovornost sindikata za delovanje delavske kontrole

Kot je povedal predsednik občinskega sindikalnega sveta občine Bežigrad Edo Krof, ima občinski sindikalni svet v svojem programu dela vsebovano usposabljanje predsednikov samoupravne delavske kontrole. Na eni od zadnjih sej predsedstva občinskega sindikalnega sveta so obravnavali tudi naloge sindikatov v zvezi z delovanjem samoupravnih delavskih kontrol v organizacijah združenega dela.

Občinski sindikalni svet je dal pobudo vsem izvršnim odborom osnovne organizacije sindikata, da naj na eni od prvih sej obravnavajo delovanje samoupravne delavske kontrole in naj v bodoče vsaj polletno obravnavajo delovanje omenjene komisije. Na vlogo sindikata pri zagotavljanju nemotene delovanja samoupravne delavske kontrole pa občinski sindikalni svet na aktivnih opozarja predsednike IO osnovnih organizacij sindikata, predsednike konferenc sindikatov in predsednike koordinacijskih odborov sindikatov. V letošnjem septembru so bili sklicani posveti predsednikov samoupravnih delavskih kontrol, na katerih so obravnavali vlogo delovanja samoupravnih delavskih kontrol. Posvet je občinski sindikalni svet pripravil skupaj z družbeno pravobranilko samoupravljanja in z organi za notranje zadeve, ki so obravnavali problematiko s področij gospodarskega in klasičnega kriminala predvsem s poudarkom preventivnega delovanja.

Posvetov se je udeležilo 80 odstotkov vabljenih predsednikov samoupravne delavske kontrole. Udeleženci teh posvetov so predvsem ugotovili, da imajo v pogostih primerih premalo pomoči od strokovnih služb organizacij združenega dela in tozdogov, v nekaterih primerih premalo tudi od sindikata.

Edo Krof meni, da bi morali več narediti za izobraževanje ne samo predsednikov pač pa tudi članov samoupravne delavske kontrole in da bi morali veliko sistemski kot so Slovenijales, Astra, IMP, ki imajo veliko tozdogov, v svojih sredinah organizirati seminarje za te člane. Na enem od prvih sestankov, ki ga bo organiziral občinski sindikalni svet za predsednike koordinacijskih odborov sindikatov sozdogov in predsednikov konferenc sindikatov delovnih organizacij se bodo dogovorili o takem načinu izobra-

ževanja članov samoupravne delavske kontrole na nivoju sozdogov. Občinski sindikalni svet bo včas spremljal delo samoupravne delavske kontrole in bo v informacijah, ki jih bo začel izdajati začetku prihodnjega leta, o rubriko, posvečeno temi o samoupravnih delavskih kontrolah, formacije bodo izhajale mesečno in jih bodo dobili vsi predsedniki sindikata.

V Skipu je delavska kontrola opozorila na neveljaven sklep delavskega sveta

Predsednik izvršnega odbora OO sindikata tozda Skip Slav Kastelic in predsednik samoupravne delavske kontrole Branko Sobočan sta povedala, da je samoupravna delavska kontrola obravnavala neveljavno sprejet sklep delavskega sveta, ki je bil sprejet z veljavnostjo za nazaj. Delavci niso obveščeni o sklepu, za kateri ni bil določen datum veljavnosti novih normativov o delu. Problem so v tozdu rešili z nastom družbene pravobranilke samoupravljanja tako, da je delavski svet ponovno razpravljal o zadevi in določil nov datum, ki je glasil naprej, delavci pa so bili povrnjeni razliko osebnih dohodkov glede na razliko v izdanih urah.

Člani samoupravne delavske kontrole so opravili seminar, je bil organiziran na nivoju sozdogov IMP, kjer so dobili osnovne smernice za delo in za program dela v letu 1983. Delavci niso dali nobenih sugestij o napakah v poslovanju in kršenju samoupravnih pravic. Za pomenjeni neveljavni sklep je dal pobudo eden od delavcev tozda. Samoupravna delavska kontrola je premalo obveščena delu komisij in samoupravnih organov, od katerih ne dobijo zapisnikov in sklepov. Člani samoupravne delavske kontrole so vabljeni na seje samoupravnih organov. V tozdu pogrešajo delo samoupravne delavske kontrole DO in sozda predvsem njen poročil o delu in smernic za delo.

Pri dnevnicah in kilometrinah ni bilo zlorab

V tozdu TEN Energetika imela samoupravna delavska kontrola 2 sestanka, kjer so obravnavali splošno situacijo tozdogov. Od konkretnih zadev so reševali problem okoli prevoznih sredstev za prevoze dnevnic, kar so razčistili. V reševanju tega problema se vključila tudi služba družbenega knjigovodstva, ki je ugotovila, da so v tozdu presegli sredstva, ki so bila predvidena za kilometrine dnevnic. Izkazalo se je, da so bila sredstva za te namene upravičeno porabljena. V drugem primeru je šlo za prihajanje nekaterih delavcev na delo po začetku delovnega časa in odhajanje z dela pred zaključkom delovnega časa, o čemer so se člani samoupravne delavske kontrole dogovorili za ukrepanje v bodoče. O kršenju discipline z zalogami bo razpravljala disciplinska komisija.

Nekaj problemov, ki so zadnje imenovali vodstvenega kadra je reševal predsednik samoupravne delavske kontrole skupaj z družbeno pravobranilko samoupravljanja.

V tozdu TEN Telekomunikacije ima samoupravna delavska kontrola program dela, ki ga letoles uresničila v celoti. Poleg tega je navedla skrinje za pogoje in pripombe, ki naj bi zapornile vrzel za obravnavo sprotnih stajajočih problemov.

MARIJA PRIMO

Vročitev državnih odlikovanj in priznanj SOZD delavcev IMP

Priznanja za delovne dosežke, ki imajo širši družbeni pomen

V petek, 25. novembra, pred Dnevom republike smo slovesno vročili 135 državnih odlikovanj in 185 Priznanj sozda IMP (183 posameznikom in dvema društvoma). Državna odlikovanja je vročila podpredsednica republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Francka Herga, ki je vsem odlikovancem čestitala in rekla, da ji je v posebno veselje, ko v imenu družbe izroča zaslužena priznanja tako uspešnemu kolektivu, kot je IMP.

Slavnostni govor na podelitvi državnih odlikovanj je prebral predsednik sindikalnega koordinacijskega odbora v sozdu Ivan Šuligoj, med drugim je dejal:

»Mnogim od vas pomeni delovni, strokovni, družbenopolitični in samoupravni prispevek IMP življenjsko delo, delo, kateremu ste posvetili vse svoje sposobnosti, usvarjalnost, fizične in umske napore in za katerega vam ni bilo žal moči, zdravja in celo osebnega življenja. S svojo verno, požrtvovalnostjo in delovnim prispevkom ste dali vzgled delavcem v IMP in izven njega in si tudi pridobili njihovo zaupanje in spoštovanje. Sodelavcem ste znali pokazati pot iz

trenutnih neuspehov in težav, jih voditi in jih voditi k novim nalogam in ciljem. In prav ta zavzetost, delovna gorečnost, vztrajnost, povezana s širino sposobnosti, spoznavanja, učenja, presojanja in odločanja ter s širino osebnosti sploh, je celotni delovni kolektiv vodila mimo vseh težav, ki jih v treh desetletjih in pol ni bilo malo, v tak nesluten razvoj ter današnje razsežnosti in poslovne rezultate IMP.

Poslovni rezultati IMP ter njegova današnja družbenoekonomska in samoupravna zgradba z vsakodnevnim funkcioniranjem ne bi bili taki kot so, skopa obrazložitev vaših zaslug pa bi ostala nedorečena brez omembe

vaše družbenopolitične aktivnosti in vloge delavca samoupravljalca. V bogatem in razgibanem povojnem razvoju naše družbe, tako pa tudi v IMP, sta družbenopolitična aktivnost delavca in aktivnost delavca — samoupravljalca napredovali z roko v roki.

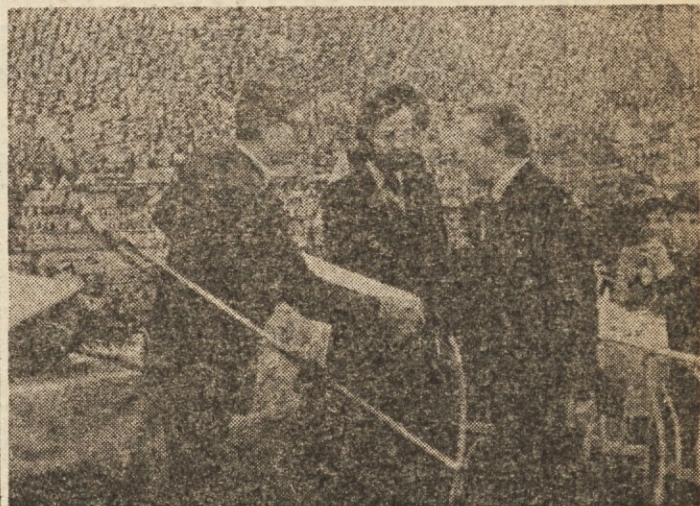
Ob podelitvi najvišjih priznanj ne smemo pozabiti, da ta daleč presegajo okvire IMP, da so to priznanja celotne družbene skupnosti. Vaše delo in zasluge, za katere vam naša družba s podelitvijo odlikovanj izreka zahvalo in hvaležnost, ter vzgledi, ki jih tvorijo vaša prizadevnost, snovanje in osebnost, so danes, ko zahtevno in resno gospodarsko situacijo cele države lahko razrešuje le mnogo kvalitetnejše delo in vsestranska družbena aktivnost vsakega od nas, še mnogo pomembnejša. Zato naj bodo priznanja, ki jih boste prejeli, zaveza za vse nas za še boljše delo in rezultate,« je dejal Ivan Šuligoj.

lavca in aktivnost delavca — samoupravljalca napredovali z roko v roki. Vaša družbenopolitična aktivnost v osnovnih organizacijah in organih Zveze komunistov, Zveze rekreativne dejavnosti, vzgoje, izobraževanja, zdravstvenega in socialnega varstva, saj z deleži mnogih od vas nismo delavcem le zagotavljali boljših, zdravih in humanih pogojev za delo in življenje, ampak smo mu ob delu omogočili, da se razvija v celovito osebnost in zadovoljuje različne interese, ki so povezani z delom in ga oplemeniti. Sem sodijo tudi aktivnosti obeh društev, ki jima je bilo podeljeno naše priznanje.

Vsaka organizacija, tudi IMP, lahko uspešno posluje le, če je pripravljena za delo v izrednih razmerah in če je varovanje družbene lastnine in življenj na dovolj visoki ravni. Na področjih organiziranja splošnega ljudskega odpora, civilne zaštite, družbene samozastite, reševanja življenj in družbenega premoženja ste prejemniki današnjih priznanj storili največ in gre velik del zaslug za ugodno stanje, ki ga imamo v IMP, prav vam.

Ob podelitvi priznanj IMP ne smemo pozabiti, da zasluge, za katere jih prejmete, presegajo okvire IMP. Vaše delo in zasluge, za katere vam delavci IMP izrekajo zahvalo in hvaležnost, ter zgledi, ki jih tvorijo vaša prizadevnost, snovanje in osebnost, so danes, ko zahtevno in resno gospodarsko situacijo cele države lahko razrešuje le mnogo kvalitetnejše delo in vsestranska družbena aktivnost vsakega od nas, še mnogo pomembnejša. Zato naj bodo priznanja, ki jih boste prejeli, zaveza za vse nas za še boljše delo in rezultate.

Priznanja za naše jubilate

Kot vsako leto so tudi letos naše delovne organizacije pripravile tradicionalne sprejeme za jubilate, na katerih so izročili plakete delavcem, ki so že 30, 20 in 10 let v IMP.

Delovne organizacije PROMONT, IZIP, IKO, KLIMAT in TIO ter delovni skupnosti SOZD in Interne banke IMP so imele skupno slovesnost za jubilate v petek, 10. decembra v Zimskem vrtu hotela Ilirija v Ljubljani.

Dolgoletnim članom kolektiva se je za njihov trud zahvalil predsednik delavskega sveta SOZD Lucijan Lipušček.

Delovna organizacija IMP je počastila svoje jubilate na isti dan v mariborskem hotelu Orel.

Na zgornji sliki: Podelitev priznanj jubilatam v Ljubljani, spodaj v Mariboru. (Foto: T. Š. in M. P.)

Podelitev priznanj SOZD IMP.

19. novembra pa je prav tako v hotelu Ilirija praznovala 35-letnico IMP in Dan republike delovna organizacija IKO. Za kulturni del proslave so poskrbeli pevski zbor in recitatorji KUD Ivan Novak-Očka iz krajevne skupnosti Edvard Kardelj iz Tacna s pesmimi in recitacijami. Na proslavi je govoril direktor delovne organizacije Rudi Bukovac, ki je orisal prehojeno razvojno pot IMP in delovne organizacije IKO. Za vnaprej pa je dejal, da je prepričan, da se bodo delavci DO IKO skupaj z delavci sozda IMP tudi v zaostrenih pogojih gospodarjenja znali organizirati in delati tako, da bodo uspešno gospodarili v svojem in širšem družbenem interesu.

»Praznovanje našega jubileja,« je dejal, »sovpada z praznovanjem Dneva republike, torej dneva, ki pomeni rojstvo nove Jugoslavije. Prav po vojnem obdobju se je ustvarjala nova industrija in od tedaj beležimo nagel razvoj proizvodnih sil in ustvarjalnih sil. Z uvedbo samoupravljanja leta 1950 smo se do danes razvili iz industrijsko nerazvite v industrijsko razvito državo.«

Na koncu pa se je delavcem zahvalil za prispevek k razvoju temeljne, delovne organizacije in sozda IMP in izrazil željo, naj bi jih tudi v prihodnje povezovali delovni polet, enotnost v borbi za uresničitev družbenih in njihovih lastnih ciljev.

Kulturni del proslave se je potem nadaljeval v tovariško srečanje. (Foto: M. P.)

Na podelitvi priznanj sozda IMP pa je prebral slavnostni govor generalni direktor sozda Franc Kumše, ki je med drugim dejal:

»Priznanja IMP se podeljujejo za šest področij pomembnih in trajnih delavnih dosežkov. Prva dva sta med seboj tesno povezana: delovanje na družbenopolitičnem področju in na področju samoupravljanja.

Poslovni rezultati IMP ter njegova današnja družbenoekonomska in samoupravna zgradba z vsakodnevnim funkcioniranjem ne bi bili taki kot so brez vaše družbenopolitične aktivnosti in vloge delavca — samoupravljalca. V bogatem in razgibanem povojnem razvoju naše družbe, tako pa tudi v IMP, sta družbenopolitična aktivnost de-

Delavci delovne organizacije IZIP so 12. novembra proslavljali 35-letnico IMP v hotelu Ilirija, kjer jim je govoril direktor delovne organizacije IZIP Janez Miklavc predvsem o dosežkih te delovne organizacije v petih letih, to je odkar obstaja. Dejal je med drugim, da so tozdi v okviru DO IZIP leta 1979 dosegli 240 milijonov dinarjev celotnega prihodka, letos pa 2,7-krat več. Dohodek se je povečal 2,8-krat, število delavcev je poraslo od 320 na 724. Izvoz se je v celotnem prihodku povečal od 5 odstotkov na 24 odstotkov, kar je torej za 4,8-krat.

Direktor se je zahvalil vsem, ki so s svojim delom kakorkoli prispevali k doseženim rezultatom in vsem, ki so sodelovali v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah pa tudi vsem tistim, ki so zunaj IZIP podpirali delavce v poštenih prizadevanjih. Delavci so potem nadaljevali z zabavnim delom proslavljanja in se zavrteli ob zvokih glasbe. (Foto: M. P.)

Na proslavo, živ ne!

Mar res hočemo biti odtujeni?

Dogodi se, da se ne samo pri delu, ampak tudi kje drugje, recimo razvedrilno, zberemo, ali kaj proslavljamo. Dneva ustanovitve naše Republike se vsako leto spominjamo tako ali drugače. Letos je bilo praznovanje bolj slavnostno, združeno tudi z jubilejem 35-letnice obstoja IMP. Naši člani v DO IKO so se proslave kar številno udeležili, da kaj podobnega ne bo kmalu. Vabljeni so bili vsi, prišli sta jih dve tretjini. Zakaj?

Vzroki neudeležbe na proslavi so opravičljivi zaradi oddaljenosti doma, zadržki, ker ni varstva otrok in zaradi drugih

važnih opravil. Mnogi pa svojo odsotnost z družabnega srečanja opravičijo iz čisto osebnih razlogov. Enostavno ne bi radi sedeli za mizo z istimi obrazi, kot jih imajo v službi pred seboj in za katere pa vemo, da si vedno niso prijazni iz službenih ali kakšnih drugih razlogov. Zato lahko rečemo, da nekateri delajo v kolektivu z odporom, ki ga lahko pokažejo tam, kjer ni obvezno biti, kot vzemimo na proslavi, ki je popolnoma oslobojena od posameznikove prostovoljne zvesti, ali se bo iz političnih ali drugih ozirov odločil za sodelovanje.

In pri tem obnašanju, ki je že leta udomačeno, imamo napake poglede na medsebojne odnose. Ocenjujemo, da nam družabnost peša, da ne znamo več najti po delu stika z drugimi, ki delajo nekeje čisto na drugem koncu tovarne. Iz take neprilagodljivosti si nekateri najdejo izgovor, češ, »Vsak dan smo jih sili, da bi jih pa še za mizo ali ob kozarcu imeli pred seboj, to pa ne!« Tako misel mi je povedala uslužbenka v avtobusu, ni pa bil nič bolj vzpodbuden tudi možakar, ki ima tudi delovno »poveljstvo«. »Na proslavo, živ ne!«

Tako bi razne izgovore za ignoriranje proslav ali družabnih srečanj lahko prikazali kot posojanje čuta za medsebojne odnose, ki se ne postavljajo samo pri delu, ampak tudi drug-

je, kjer lahko malo pozabimo na delovne dolžnosti, pa se posvetimo pristnim odnosom tudi s tovariši, na ktere nismo dnevno službeno ali delovno vezani. Ti medsebojni stiki, razgovori bodo namreč v bodoče vedno bolj potrebni, da nas ne bo delo spreminilo v avtomate, samo za določeno delo, vse pa, kar se dogaja zunaj te »dolžnosti«, pa je odvečno, po nekkih mišljenjih celo škodljivo.

Človek je družabno bitje, ki sam ne more shajati, ker smo vsi kot neke celice, ki se po funkcijah dopolnjujejo in nato nastaja potreben proces za obstoj. Zato je res hudo, če se kdo odločno upora biti prisoten tudi tam, kjer utrjujemo moralnopolitično stanje, ali pa smo v razvedrilnem okolju, ki si ga kolektiv pripravi in plača.

FRAN VODNIK

Nekaj spominov na zgodnja leta

V teh številkah smo obudili že precej spominov, prav bo, da pogledamo tudi razvojno pot Elektrosignala. Podatke o nastanku in razvoju tega podjetja sta mi dala Tone Žakelj in Lado Vodopivec.

Pa začnimo najprej s šibkim tokom!

Pred vojno je bila glavni dobavitelj in izvajalec montaže telefonskih instalacij v Sloveniji, firma Siemens-Halske. Lahko rečemo, da je Siemens-Halske montiral v Sloveniji vso telefonijo, razen tiste, ki je ni montirala pošta sama.

Zastopstvo Siemens-Halske je ostalo v Ljubljani tudi med vojno in prve povojne mesece. Septembra 1945 se je v njem zaposlil Anton Žakelj in kot se spomni, je bilo v firmi takrat 17

zaposlenih. Prostore so imeli na Titovi v nekdanji Kreditni banki — današnji Narodni banki Slovenije.

»Kmalu po mojem prihodu«, pravi Tone Žakelj, »je bil Siemens nacionaliziran. To je bilo še v letu 1945. Ministrstvo za industrijo in rudarstvo je ustanovilo podjetje Telprom (telefonski promet). Podjetje je imelo še naprej sedež v tretjem nadstropju nekdanje Kreditne banke, kasneje pa se je preselilo v Frančiškansko ulico (današnja Nazorjeva).

Tone Žakelj.

Lado Vodopivec.

Gradili so tovarne po vsej Jugoslaviji

Tone Žakelj in Lado Vodopivec sta opisala, kako je nastal Elektrosignal, inž. Vojan Mal pa je opisal, kako se je Elektrosignal razvijal v petdesetih letih.

Elektrosignal je imel najprej prostore v Kotnikovi ulici, kasneje pa so pridobili stavbe na območju današnjega Gospodarskega razstavišča. To so barake, ki stojijo še danes.

Seveda pa so bili ti prostori dokaj tesni. Tako so leta 1955 delali stikalno ploščo za termoelektrarno Šošanj kar v kleti stare ljubljanske elektrarne na Kotnikovi ulici. Mimogrede, ta stikalna plošča še danes služi svojemu namenu za termoelektrarno Šošanj I in II.

Elektrosignal je kaj kmalu prodrl na jugoslovansko tržišče — in sicer so dobavljali instalacijsko opremo in izvajali montažna dela na industrijskih objektih.

V prvi polovici petdesetih let so mnogo delali v tekstilnih tovarnah. Razumljivo, saj je bila tekstilna industrija takrat v veliki ekspanziji in so povsod po Jugoslaviji gradili nove tekstilne tovarne.

Signalovci so opremili in montirali tovarno Makedonka v Štipu, ki je še danes ena največjih tekstilnih tovarn v Jugoslaviji. Še pomembnejše pa je bilo po Malovem mnenju delo v paračinski tekstilni tovarni, kjer so med drugim naredili električne instalacije za stalne stroje. Ti so imeli tri pogone, ki morajo teči sinhrono, da so to dosegli, pa je bilo treba že nekaj znanja.

Seveda so Elektrosignalovi monterji sodelovali tudi pri gradnji jugoslovanskih železnar. Na Jesenicah je dolga leta stalno delalo po 40 do 50 monterjev, ki so postavljali transformatorske postaje in vgrajevali opremo. Delali pa so tudi v Zenici in Skopju.

Ko so se začele naložbe v industrijo krčiti, smo se začeli bolj usmerjati v energetiko, v zadnjem času pa se mi zdi, da bo aktualno rudarstvo, saj so zaradi energetske krize velike potrebe po širjenju in modernizaciji rudnikov, pravi inž. Mal.

Ne bomo na tem mestu ponavljali, kako skromno sta bili takrat opremljeni montaža in proizvodnja. Pomembnejše je dejstvo, koliko znanja in iznajdljivosti so pokazali ljudje pri reševanju raznih tehničnih problemov.

Sedaj pa pogledajmo še, kako se je razvijala jakotna montažna dejavnost.

Leta 1946 je bilo ustanovljeno podjetje Elektrotehna. Osnovna dejavnost tega podjetja je bila trgovina z elektrotehničnimi predmeti — izvajalo pa je tudi montažna dela. Decembra se je pri Elektrotehni zaposlil Lado Vodopivec. Prostore so bili v Kolizeju na Gosposvetski cesti — v pritličju trgovina, v kleti delavnica. »Bil sem sedmi zaposleni v delavnici. Takrat smo delali razne izdelke. Največ smo naredili razdelilcev za hiše, delali pa smo tudi električne kuhalnike, razne električne aparate.« Toda Vodopivec ni dolgo ostal v delavnici, pač pa so ga kmalu razporedili med monterje, ki so izvajali dela na gradbiščih.

Kasneje so se nazivi firm zelo hitro menjali. Iz Elektrotehne so prišli v okrilje Državnih elektran Slovenije (DES) in dobili ime DES — industrijske instalacije. Nato so se spet osamosvojili in dobili ime Elektromontaža I (rimsko I so jim pritaknili, ker je bila v Beogradu Elektromontaža II). Potem je nastala Hidromontaža, ki pa so jo kmalu nato razdelili: del so preselili v Maribor, drugi del pa se je s Telpromom združil v Elektrosignal. To je bilo leta 1949.

Zakaj takšne reorganizacije? Odgovor je preprost: Slovenija takrat ni imela dovolj elektro-monterjev za dela na vseh velikih objektih, ki so jih takrat gradili. Tako je Ministrstvo za industrijo in rudarstvo iskalo vedno nove organizacijske oblike za izvajanje del na posameznih objektih.

Tako je tudi število ljudi močno nihalo. »V Elektromontaži I nas je bilo 30 do 40,« se spominja Lado Vodopivec. »V času, ko je nastal Elektrosignal, sem bil ravno pri vojaki. Ko sem se vrnil, nas je bilo jakotokashev že 70. Šibkotokashev pa je bilo manj, okrog dvajset.

Seveda so bile delovne razmere takrat povsem drugačne kot danes. »Glavno prevozno sredstvo za material so bile cize z lesenimi kolesi.« pravi Lado Vodopivec. »Šele leta 1948 ali 1949 so začeli pri nas delati tricikle in takrat smo jih dobili tudi mi. O službenih avtomobilih se nam takrat še sanjalo ni. Prva službena vožnja z avtomobilom je bila v Trzič, kjer smo obnavljali tovarno Peko. Vodja oddelka je šel na gradbišče, jaz sem se pa peljal lahko z njim. Počutil sem se kot kralj.«

Žakelj se spomni, da so imeli pri obnavljanju Titove vile na Bledu, na razpolago vojaški motor royal.

Vodopivec: »Malo več orodja smo dobili leta 1950. Ko smo delali v Kidričevem, smo že imeli vrtnale stroje — seveda še ne vibracijskih — varili pa smo še vedno s karbidnim razvijalcem plina.«

Težave pa so bile tudi z materialom, posebej pri telefoniji. »Nekaj materiala je še ostalo v skladiščih,« pravi Tone Žakelj, »nekaj smo našli v trgovinah, nekaj so uvažali, precej polavtomatskih telefonskih central, pa smo dobili kot vojno reparacijo od Nemcev.«

Vodopivec: »Tistih časov se sploh ne da primerjati z današnjimi. Če se prav spominim smo prve zaščitne obleke dobili leta 1951 ali 1952, ko smo šli montirati v Štip. Takrat celo podjetje ni imelo toliko orodja, kot ga ima danes vodilni monter.«

Dejstvo pa je, da je Elektrosignal dosegel lep razvoj. Ob nastanku, leta 1949, je štel komaj 20 zaposlenih, ob združitvi s Toplovodom leta 1963 pa že okrog 550. Imeli so že čez 300 monterjev in so bili največji izvajalec elektromontažnih del, ki so jih izvajali na objektih po vsej Jugoslaviji. Imeli pa so tudi že dokaj razvito proizvodnjo tako na področju jakega kot šibkega toka.

LOJZE JAVORNIK

Med letošnjimi jublanti je tudi Dolfe Tekauc iz Tena-energetike. Čestitajo mu predsednik Emondove sindikalne konference Tone Lah, glavni direktor Borut Gržinič in podpredsednik delavskega sveta DO Peter Močnik.

Emond bo letos izvozil za več kot 250 milijonov dinarjev

V petek, 19. novembra 1982 so delavci delovne organizacije Emond proslavili 35 let IMP in petletnico svoje delovne organizacije s slovesnostjo, na kateri so podelili jublantom tradicionalna priznanja, zaslužne delavce pa so prvič odlikovali s priznanji delovne organizacije Emond.

Na proslavi v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča je Emondov glavni direktor Borut Gržinič najprej orisal razvoj delovne organizacije — od ustanovitve Elektrosignala, njegove združitve s Toplovodom, do vključitve Dvigalo-

tehnice in Elektrodvigala, ki sta formirala tozdr Dvigalo. Emond ima danes 5 tozdrov s 1500 delavci in je v IMP največja delovna organizacija tako po številu delavcev kot po celotnem prihodu, dohodu in izvozu. Prav izvozne rezultate so v zadnjem času izredno povečali, saj je v letu 1982 presegel vrednost 250 milijonov dinarjev. Emond je vključen v investicijska dela, ki jih izvaja IMP in tudi druge inženiring organizacije v Iraku, Alžiriji, NDR in Sovjetski

zvezi, svoje izdelke pa neposredno izvažajo v ZRN, NDR, Italijo in Avstrijo.

Gržinič je nadalje povedal, da so s svojimi močmi in v sodelovanju z raziskovalnimi institucijami — predvsem Institutom Jožef Stefan — razvili precej novih proizvodov (na področju računalniškega vodenja procesov in računalniških komunikacijskih in informacijskih sistemov v hotelih, bolnišnicah itd.). Tudi ostala proizvodnja in montaža se posodablja. V dvigalogradnji uspešno zamenjujejo uvozne sestavne dele z domačimi.

Seveda pa minula leta niso bila brez težav in v sedanjih zaostrenih razmerah se mora vsakdo zavedati, da lahko le združeni in močni tako v okviru

IMP kot v okviru Emonda premagamo vse težave, ki nas še čakajo v bližnji prihodnosti, je poudaril Gržinič. Glavne naloge pa so: Pospešen razvoj novih izdelkov, bolj organiziran in prodornejši nastop na domačem in tujem trgu, zmanjševanje poslovnih stroškov, boljše delo, skrajšanje dobavnih rokov in izboljšati poslovno. »To so najvažnejše naloge, ki so pred nami v obdobju stabilizacije, ko bomo morali predvsem spremeniti način razmišljanja in obnašanja, saj stabilizacija pomeni več odgovornosti, discipline, poslovnosti, širšega sodelovanja in sporazumevanja,« je dejal Gržinič.

Namestnik predsednika delavskega sveta Peter Močnik je svoj nagovor jublantom posvetil predvsem medsebojnim odnosom. Spomnil je, kako je občutek pripadnosti isti stvari dajal kolektivu moči za uresničevanje razvojnih ciljev, kako je delavce v dobrih časih navdajal s samozavestjo. Zdaj je država v hudih časih, v časih stremnitve. Tudi nam ni lahko, je menil Močnik, toda trdno delo v minulih letih nam položaj olajšuje. Monterji imajo še precej dela. Pomanjkanje naročil za dvigala premagujemo z izvozom, pa tudi drugi tozdr izvažajo, medtem ko uvažamo bistveno manj. To dokazuje, da težkih časov nismo dočakali nepripravljeni.

Naša odločnost premagati vse težave bo prispevek k napredku naše celotne družbe, k rezultatom delovne organizacije in k naši osebnosti v blaginji, je dejal Močnik, zato moramo vedeti, da so naši odnosi, naša enotnost bistvena.

Mladinci gimnazije Bežigrad so za proslavo pripravili recital, nato je predsednik Emondove sindikalne konference Tone Lah podelil priznanja jublantom, namestnik predsednika Emondovega delavskega sveta Peter Močnik pa je podelil priznanja delovne organizacije Emond.

LOJZE JAVORNIK

Na slovesnosti v delovni organizaciji Emond so se zahvalili svojim poslovnim partnerjem v Jugoslaviji in na tujem, ki jih nikakor ni malo. Na proslavi pa se je javil za besedo tudi predstavnik Münchenske firme Sachsenwerk, vodja njenega patentnega oddelka inž. Theodor Strobl, ki se je kolektiv Emond zahvalil za povabilo na proslavo, povedal da Sachsenwerk in Emond že 8 let uspešno sodelujeta in da so v Münchnu prepričani, da se bo to sodelovanje še naprej razvijalo. Kot potrdilo uspešnega sodelovanja je predstavnik Sachsenwerka Strobl izročil Emondovemu glavnemu direktorju Borutu Gržiniču posebno plaketo s posvetilom ob 35-letnici IMP in 5-letnici Emonda.

Užičko zolo je bilo eden vrhov slovesnosti. Zaplesali so ga seveda na čast gostom iz Titovih Užic, s katerimi Emond že vrsto let sodeluje. Na željo mnogih so ga tudi ponovili.

Objekti, ki jih gradimo

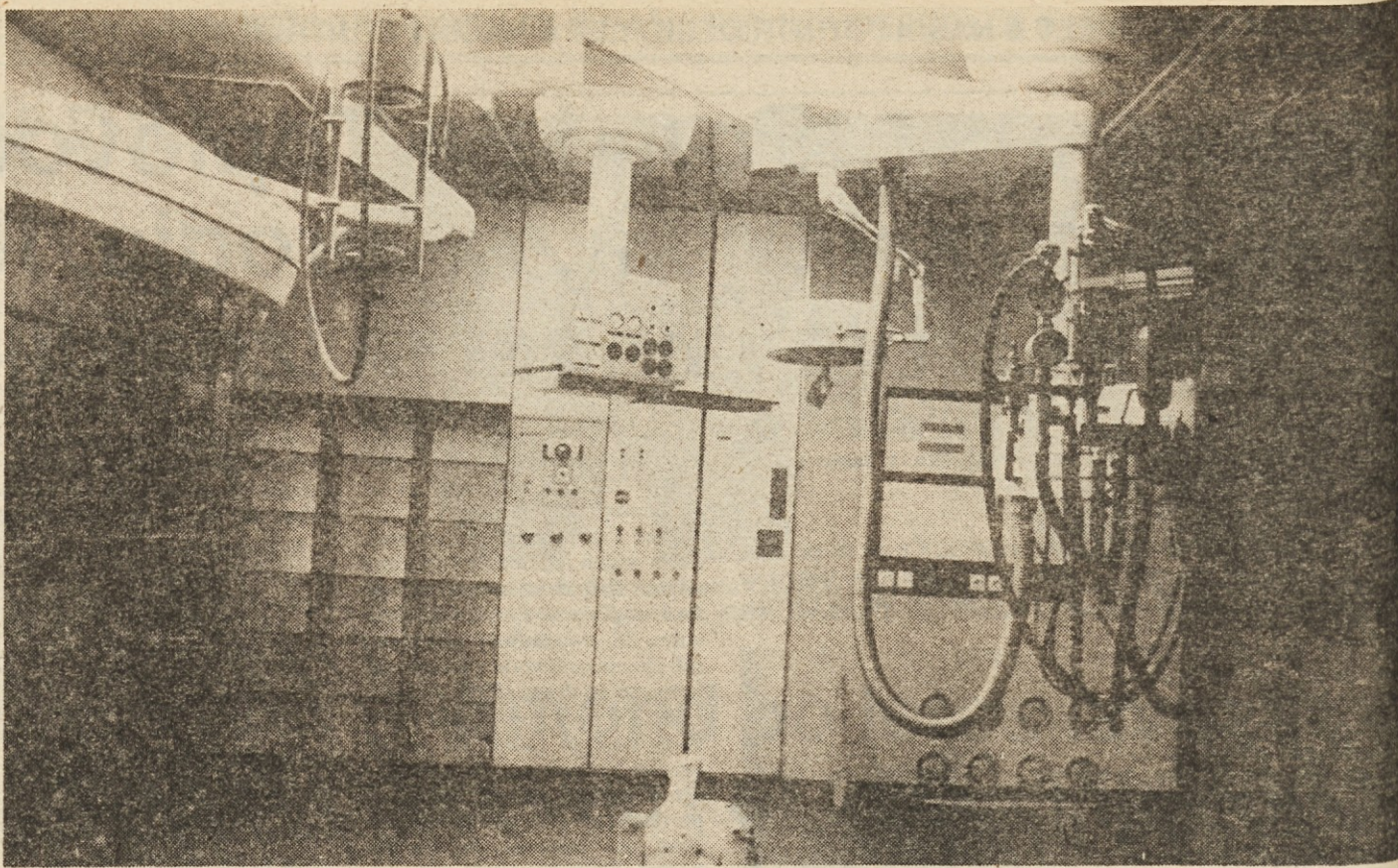
Izolska bolnišnica 21. stoletja

V Izoli je zgrajena 1. faza regijske bolnišnice za 160 postelj, kamor naj bi v zadnjih novembrskih dneh preselili najtežje bolnike iz stare bolnišnice. Bolnišnica je bila zgrajena v celoti iz sredstev samopri-spevka vseh obalnih občin. 17. novembra so v bolnišnici, ki ima kar šest najsodobnejše opremljenih operacijskih dvoran, uspešno opravili tehnični pregled.

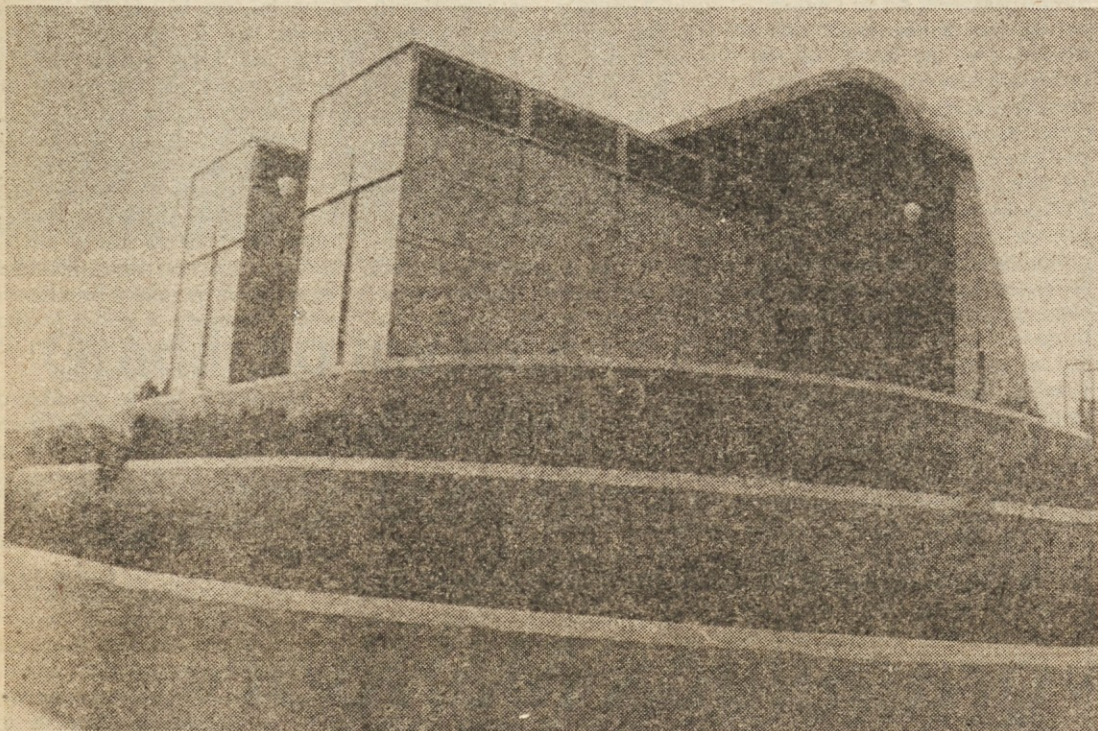
Investitor gradnje je bil sklad za izgradnjo bolnišnice Izola. Glavni nosilec del je bil SGP Stavbenik Koper z nekaterimi drugimi izvajalci, med katerimi je bil IMP glavni izvajalec strojnih in elektroinstalacijskih del. Od IMP so pri gradnji sodelovali tozdi Ogrevanje vodovod, Klima montaža, Elektromontaža in delno tudi Montaža Koper. Celotno projektno dokumentacijo za gradnjo bolnišnice je izdelal tozdi Projektivni biro. IMP tozdi so začeli na omenjenem objektu izvajati dela leta 1978. V obsegu celotnih del so izvedli celoten energetski del za končno fazo bolnišnice (za vse tri faze), medtem ko so v hospitalnem delu izvedli prvo terensko etažo, pritličje, 1. nadstropje in celoten objekt diagnostično terapevtske službe. Ker so se med gradnjo pojavile spremembe v zvezi z namembnostjo nekaterih prostorov, so tozdi opravili še dodatna dela po spremenjeni tehnični dokumentaciji.

Del materiala, ki je bil vezan na montažo strojnih in elektroinstalacijskih del je uvožen, ostalo opremo pa so izdelali IMP-jevi proizvodni tozdi (Klimat, TIO Idrija, TEN Energetika, Panonija, Trata Črpalke, Itak). Začeli so že s pripravljalnimi deli za gradnjo 2. faze bolnišnice, ki bo obsegala drugo in tretje nadstropje hospitalnega dela.

MARIJA PRIMC

Operacijska dvorana je prepletena z zahtevnimi instalacijami, ki so jih izvedli tozdi Ogrevanje—vodovod, Elektromontaža in Klima montaža

V Delu so zapisali, da je Izolska bolnišnica »skok v 21. stoletje«.

IMP — tozdi Zastopstva projektira in montira opremo v mlekarne po vsej Jugoslaviji

Od priprave projekta do šolanja delavcev

V IMP je kar premalo znano, kako pomembno vlogo ima naš tozdi Zastopstva pri tehnološkem projektiranju in montaži mlekarne.

V Jugoslaviji skoraj ni večje mlekarne, kjer pri projektiranju in montaži tehnološke opreme ne bi sodelovali strokovnjaki tozdi Zastopstva. To je prav gotovo lep rezultat kolektiva, ki šteje okrog 90 zaposlenih.

V Sloveniji so delali mlekarne in sirarne v Ljubljani, Ljutomeru, Ptuj, Murski Soboti, Kranju, Vrhniki, Celju, Cerknem, Hruševju, Mariboru, Vipavi in druge, najpomembnejši objekti v drugih republikah pa so v Varaždinu, Zagrebu, Bjelovaru, Splitu, Dubrovniku, Zadru, Banjaluki, Nišu, Pirotu, Leskovcu, Kragujevcu, Novem Sadu, Sremski Mitrovici, Pivnicah, Loznici, Lajkovcu, Odacih, Sarajevu, Pančevu, Puli, Sjenici, Svetozarevu in Skopju in drugje, pri čemer je imela važno vlogo poslovna enota Novi Sad.

Pri opremljanju mlekarne opravi tozdi Zastopstva vse delo od projekta do spuščanja mlekarne v pogon in šolanja mlekar-skih delavcev. Na osnovi investitorjevih želja lahko svetuje najustreznejšo organizacijo proizvodnje in opreme, pri čemer dosega znatno racionalizacijo.

Zastopstva imajo strokovnjake, ki lahko projektirajo in montirajo opremo za vse proizvodne postopke v mlekarinah in sirarnah: od priprave konzumnega mleka do proizvodnje mlečnih izdelkov: smetane, masla, jogurta, fermentiranih napitkov, vseh vrst sirov (trdi, poltrdi, mehkih in toplenih), mleka v prahu in sladolede.

Pri načrtovanju in izvedbi mlekarne deluje tehnična komercialna in projektiva, ki pripravi načrte, izdelava ponudbe in pogodbe ter vse potrebno naroči doma in izven tozda. Nato spremlja izvedbo objekta v finančnem in tehničnem smislu. Tehnični oddelek s svojo kooperacijsko proizvodnjo montažni material in vse druge potrebne elemente, katere je možno izdelati doma, s svojo montažno grupo pa montira opremo na področju Jugoslavije.

Servisna služba skuša pomagati vsem dosedanjim in novim strankam. Skladišče in nabavna služba so organizirani znotraj komercialnega oddelka in skrbijo za skladiščenje vse specialne nerjavne in ostale opreme ter surovin, nabava pa preskrbi vse tiste elemente, ki jih je moč dobiti v trgovski mreži.

Ostale službe se vključujejo po potrebi pri naročanju iz uvoza in drugih opravilih v zvezi z zastopanjem itd.

Pri opremljanju mlekarne vključujejo opremo, ki jo izdelujejo tozdi Alchrom in tozdi delovne organizacije IKO, pa tudi opremo drugih jugoslovanskih proizvajalcev. Tako se delež uvozne opreme v mlekarinah stalno zmanjšuje. Še pred desetimi leti so morali vso opremo za mlekarne uvažati, zdaj pa lahko manjše mlekarne v celoti opremijo z domačimi napravami, pa tudi pri največjih in najzahtevnejših pa je tudi že več kot polovica domače opreme.

Kaj pa izvoz?

Vodilni projektant v tozdu Zastopstva Boštjan Fajdiga pravi, da v preteklih letih enostavno niso bili dovolj močni, da bi lahko ob velikih potrebah doma delali tudi na tujem. So pa ogromno dosegli pri razvijanju domače tehnologije in s tem zmanjšali uvozne potrebe. Posebna težava pa je bilo dejstvo, da njihov dosednji principal — Alfa Laval — tudi ni imel nobenega posluha, da bi Zastopstvu omogočil izvoz.

Direktor tozda Anton Strahovec pravi, da se bodo usmerili tudi v tujino. Že pri izbiri novih principalov na področju mlekar-ske opreme postavljajo zahtevo, da mora biti novi partner pripravljen tudi kupovati določeno

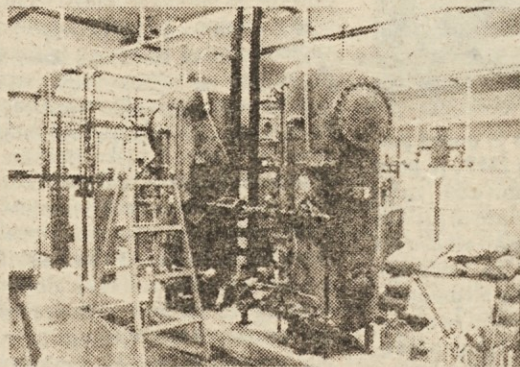
opremo. Prepričani pa so tudi, da bi lahko v tujini prevzeli izvedbo kompletnih objektov.

Eden od objektov, v katerih trenutno dela tozdi Zastopstva je Mlekarna Ljubljana. Projekt so s sodelovanjem delavcev mlekarne izdelali v Zastopstvu. Projekt, ki je v fazi montaže, obsega avtomatizirano skladišče mleka in jogurta (3 x 15.000l in 2 x 6.000l) s programiranim vodenjem procesov polnjenja iz linij pasterizacije in praznjenja na polnilne stroje in druge linije.

Vrednost del tozda Zastopstva v celotni investiciji je okrog 15 milijonov dinarjev, od tega okrog 700 starih milijonov montažna dela, projekt in montažni material, ostalo pa je oprema domače proizvodnje.

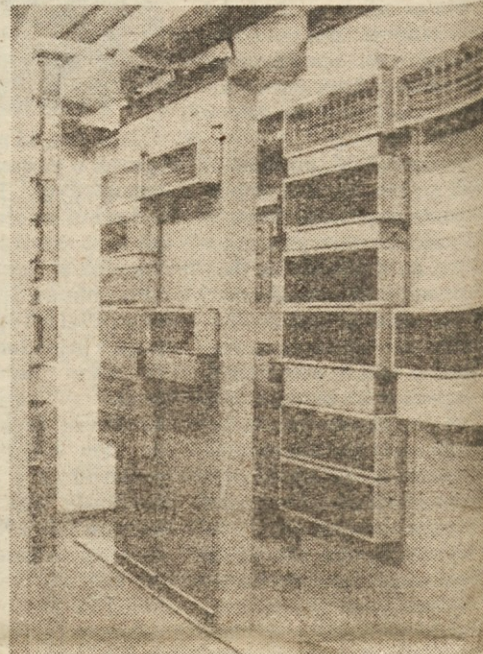
Montaža postaje za kemično čiščenje v Mlekarni Ljubljana.

Strojica demineralizirane vode.

Hladilna centrala.

Telefonska centrala: Izvajalca naša Elektromontaža in Iskra.

Pomenek na delovnem mestu

Mlekarne terjajo znanje

Velike zasluge za uspešnost tozdi Zastopstva imajo monterji, ki so zares postali mojstri svoje stroke in so sposobni sami reševati tudi težavne probleme. Vodja montaže v Mlekarni Ljubljana Vlado Dominič.

Vlado Dominič, star 33 let, je elektromehaničar. V IMP je prišel pred trinajstimi leti in

Vlado Dominič.

sicer v tozdi Elektromontaža. Po nekaj letih pa je prišel v Zastopstva, kjer je nekaj časa delal v servisu, zdaj pa že deset let v montaži.

Kje ste se naučili znanja, ki je potrebno za montažo opreme v mlekarinah?

»Na terenu z monterji Alfa Lavala in s strokovnimi nasveti naših ljudi. Poslali so me tudi na šolanje v tujino.«

Na katerih objektih ste delali?

»V Loznici, Leskovcu, Lajkovcu. Tudi v Ljubljanskih mlekarinah sem že delal precej leti, ko smo naredili pasterizacijo. Delal sem tudi v pivovarni Apatin in Skopje. To so sami večji objekti, manjših del niti ne morem vseh naštetih.«

Bili ste elektromonter, nekaj časa ste montirali dvigala, zdaj

pa mlekar-sko opremo. Če pr merjate ta dela se vam zdi del v mlekarinah bolj zanimivo?

»Delo v mlekarinah me veseli, sicer bi ga že davno pustil. Mlekar-ska tehnologija namreč terja od monterja mnogo spretnosti in znanja. Pojavljajo se vedno novi procesi. Poglejte prav v Mlekarni Ljubljana ne bomo prvič vgradili avtomatiko za vodenje procesov, kar je za nas novost. Pa zdi sicer terja montaža te opreme mnogo spretnosti in natančnosti.«

Trinajst let hodite že po terenu, kaj pa pravite na to?

»Terena imam počasi že dovolj. Trinajst let je dolga doba, če sem vsako leto 250 dni doma. Potem so težave z bivanjem in hrano. Pa tudi sicer je delo na terenu težje. V Ljubljani gradbišča obiskuje projektant in lahko ti pomaga, kadar imaš težave. Če pa delo nekje v Srbiji ali Makedoniji, moraš znati sam.«

Boštjan Fajdiga, vodilni projektant v tozdu Zastopstva, potrjuje: »Zaradi pomanjkanja kadrov so monterji dostikrat upravičeno nezadovoljni. Kadrovska zasedba je takšna, da en projektant vodi vso Slovenijo, predstavništvo Novi Sad pa vse objekte v Srbiji in Makedoniji. Tako ni mogoče imeti stikov z vsemi gradbišči, morajo vodilni monterji dostikrat sami reševati razne probleme.«

LOJZE JAVORNIK

Panonijin obrat za proizvodnjo plinskih števcov.

Plinski števci - nov izdelek Panonije

V Panoniji so začeli s poskusno proizvodnjo plinskih števcov. V poskusni seriji jih bodo naredili tisoč.

Proizvodne prostore za montažo plinskih števcov so uredili v delavnici (nekdanjih avtobusnih garažah) na ulici Štefana Kovarja. Lahko rečemo, da je proizvodnja razmeroma sodobno opremljena, saj imajo precej polavtomatskih strojev in tekoči tok za montažo. Oprema je vsa domača, nekaj tudi plod lastne konstrukcije.

Zdaj dela v montaži plinskih števcov štirinajst delavk, ki so se usposobile za kovinarski poklic v murskosoboškem Centru strokovnih šol, nato pa še dodatno v Panoniji. Ko bo proizvodnja v polnem zamahu, bo sestavljalo števce 18 delavk, ki bodo na sedanji opremi lahko delale do 20.000 števcov letno.

Za proizvodnjo plinskih števcov so se v Panoniji odločili, ker imajo stroje za oblikovanje pločevine. Seveda pa je potrebna pri plinskih števcih mnogo večja na-

tančnost kot pri kmetijskih strojih in tudi v tem oziru pomeni ta program novo kvaliteto v Panoniji.

V Jugoslaviji sta še dva proizvajalca plinskih števcov. Zagrebški IKOM jih izdeluje po Rombachovi licenci, UNIS pa po Singerjevi. Panonija je v prednosti, ker je razvila lasten števce, ki je res iz domačih delov — razen membran in števnege mehanizma, kar uvažajo. Vendar nameravajo osvojiti tudi števeni mehanizem.

Po ceni, pravi vodja obrata plinskih števcov, Alaksander Špilak, bodo domačim konkurentom enakovredni, kvaliteta pa je tako pod nadzorom Zveznega zavoda za metro in plemenite kovine, ki pregleda in žigosa vsak števce, tako da se slab izdelek na trgu sploh ne more pojaviti.

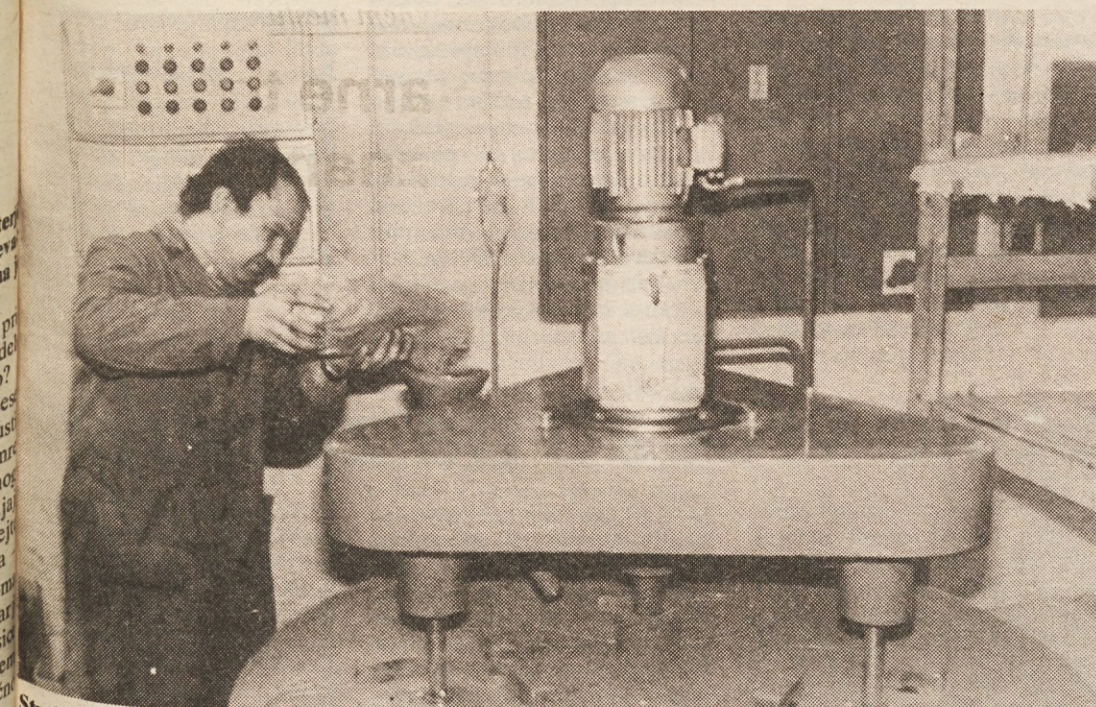
Tako je doseganje kvalitete v

proizvodnji plinskih števcov poseben problem. Strokovnjaki Zavoda so prejšnji teden pregledali 20 števcov iz preizkusne serije in udarili svoj žig na 18. To ni slabo za začetek, se bodo pa trudili, da bi kakovost še povečali.

Proizvodnja je organizirana tako, da v Panoniji izdelujejo vse pločevinaste dele števca. Plastične dele jim izdelujejo kooperanti, razdelilno ploščo pa uliva iz silumina BIMA Beograd.

O proizvodnji plinskih števcov so se v Panoniji začeli pogovarjati leta 1977. Najprej so se pogovarjali, da bi jih delali po vzgodnonemški licenci, vendar je ta zamisel padla v vodo in tako so števce začeli razvijati sami.

Lani so naredili prve prototipe in jih začeli preizkušati. Razvoj pa se s tem prvim števcem ne bo končal, pač pa nameravajo razviti tudi večje števce, da bodo lahko razširili proizvodnjo — seveda, če bo novi izdelek našel kupce.

Stroj za avtomatsko brušenje bakelitnih delov plinskega števca, ki so ga v Panoniji sami skonstruirali. Ob njem je konstruktor Ivan Švec.

Pojasnilo k delovnemu koledarju IMP za leto 1983

Obveščamo vse delavce IMP, da je v pred kratkim natisnjem delovnem koledarju za leto 1983 napaka — in sicer sta napacno označeni dve delovni soboti. Označeni sta z modro barvo, kar je narobe, zraven pa piše, da delamo 8 ur, kar je pravilno.

To sta 5. februar in 17. december.

Prosimo, da ta popravek upoštevate.

Stroj za mehko spajkanje. Vrtljiva miza je Iskrin izdelek, avtomatiko pa je naredil mariborski Zavod za varjenje.

Itak izdeluje ravnocevrne toplotne izmenjevalce

Primerni zlasti za ogrevanje vode v bazenih

Temeljna organizacija ljubljanskega IMP ITAK že nekaj let dokaj uspešno proizvaja in montira posebne ravnocevrne toplotne izmenjevalce, ki so še najbolj uporabni za ogrevanje morske vode v zaprtih in odprtih bazenih. Doslej o teh izmenjevalcih ni bilo nikjer veliko govora, in to v glavnem zato ne, ker smo vse doslej živeli v prepričanju, da imamo energije dovolj in pa zato, ker Slovenci v glavnem mislijo, da je zima za smučanje, za kopanje pa le poletje.

Spričo novih ukrepov o gospodarski stabilizaciji pa bo letos precej ljudi, ki so bili še pred kratkim odločeni za smučarijo v tujini, rajši zavilo v naše hotele z ogrevanimi bazeni, zato je prav da jih opozorimo na dejstvo, da se bodo marsikje kopali v vodi, ki je ogrevana s pomočjo naših sistemov.

Naš sistem ravnocevrnega toplotnega izmenjevalca je na eni strani priključen na morskovo vodo, v kateri se ljudje kopljejo, na drugi pa na toplovodni krog, ki daje toploto ne samo za vodo, temveč za hotel kot celoto. ITAK sistem se od drugih razlikuje predvsem v tem, da je izdelan iz takšnih materialov, ki niso dragi, hkrati pa bolj odporni proti »razdiralnemu« delovanju morske vode. Tudi toplotne izgube so sorazmerno majhne, ker je naprava primerno izolirana. Ker naprava deluje na principu protismernega tlaka, je njeno delovanje tem boljše, čim bližje je nameščena izvoru toplote. Bližina namreč omogoča manjši padec toplote in tlaka, če pa je naprava montirana na prostem ali pa v neposredni bližini plavalnega bazena, potem mora tehnična izvedba dopuščati, da cevovode takrat, ko bazena ne ogrevamo, lahko izpraznimo.

Z ravnocevnimi toplotnimi izmenjevalci je moč v bazenu doseči takšno temperaturo, kot si jo plavalci oziroma lastnik bazena želi. Upravljalci bazenov seveda vedo, kakšno temperaturo želijo imeti, zato nam to že vnaprej povedo, običajno pa se temperatura giblje med 18 in 26 stopinj Celzija. S tem pa seveda ni reče-

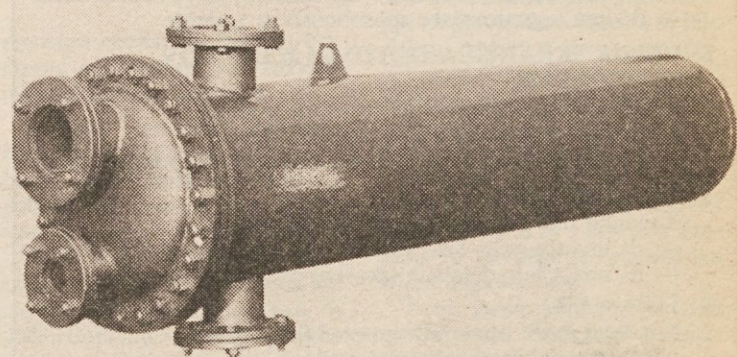
no, da naš izmenjevalec ne dopušča tudi višjih temperatur — toda v tem primeru mora imeti uprava bazena že posebno dovoljenje oziroma priporočilo zdravnikov, da smejo imeti v bazenu toplejšo vodo. Sicer pa je za plavanje najbolj primerna temperatura vode med 23 in 25 stopinj Celzija, kar je razvidno že iz navodil FINE, ki takšne temperature predpisuje za tekmovalnja. Pri teh temperaturah je namreč v vodi omogočeno najugodnejše oddajanje telesne temperature plavalca.

Za ogrevanje kubičnega metra vode v odprtem bazenu je s pomočjo toplotnega izmenjevalca potrebno od 600 do 1200 vatov — odvisno pač od letnega časa. Pri zelo velikih bazenih pa je po-

raba energije na en kubičen meter vode precej manjša — zahtuje že okoli tristo vatov. Za pokrite bazene pa je seveda potrebno še manj energije — od 230 do največ 300 vatov za kubični meter vode.

Doslej so v glavnem vsi toplotni izmenjevalci povezani s pečmi za centralno ogrevanje, toda strokovnjaki IMP za toplotno tehniko niso pozabili tudi na energijo »bodočnosti«, to je sončno energijo. Naš ravnocevrni toplotni izmenjevalec je zategadelj že zdaj tako skonstruiran, da ga je možno priključiti tudi na ta vir. Prav tako pridejo v poštev toplotne črpalke. Spričo teh možnosti in pa seveda dejstva, da so naši izmenjevalci odporni proti morski vodi bolj kot drugi, upoštevajoč tudi uvoženih, je seveda to izdelek, ki ima še veliko bodočnost, še zlasti, če bomo na njegovem razvoju delali še naprej s takšno zavzetostjo in odgovornostjo, kot smo doslej.

MARKO BREGAR

Ravnocevrni toplotni izmenjevalec za gretje morske vode s pomočjo sončne energije. Zaradi nizkih temperatur in majhne logaritemske temperaturne razlike (za doseganje čim boljšega toplotnega izkoristka sistema) za majhno toplotno napetost in mali toplotni fluks, je potrebna velika ogrevalna površina, kar da veliki toplotni aparat, a nizki tlaki (v večini primerov so odprti sistemi) ga »režejo« ven, to se pravi, da je lahka konstrukcija glede na velikost ogrevalne površine. Z rebrastimi cevmi (začeli jih bodo delati v Majdampeku) pa semu obeta še lepša bodočnost.

Sprehod po novi Itakovi tovarni

Če so že stare »ponke« nesli v novo tovarno, naj bi jih vsaj prebarvali

Vprašasti, kako se kdo počuti na svojem delovnem mestu, ni slaba poteza, saj od tega zavisijo uspehi. Taka razmiselnost ki ji lahko pravimo tudi intervju, je zrasla glede nove tovarne tozda ITAK. Zunaj občudovanja vredna glede na sto zaposlenih, znotraj pa dvorana kot nogometno igrišče s še mnogimi stranskimi prostori. In kako se v njej počutijo sredi novembra še maloštevilni delavci?

Prva delavca ob škarjah za pločevino dobila kopico vprašanj: Nova tovarna, staro leto bo minilo, kaj si želite v letu, ki pride? Sta sedaj zadovoljna s tovarno. Recita kaj pritičnega, zbadljivega, sploh, naj bo zabavno, koristno, samo recita, kaj mislita, želita?

»Ja, nimava kaj pripomniti. Tu še ne delava, le kaj odrezati prideva. Če pogledam, je kar v redu, veliko prostora. Kaj pa drugo vprašajte tiste, ki tu že dalj časa delajo. Midva nisva govornika.«

Hja, pa ju poznam, da znata tudi dobro govoriti, za Glasnik pa...

Tam naprej je visok varilec v svoji opremi, zraven pa tehnik. Razlaga, zakaj in kako nista imela kaj povedati, predložila pa sta nekoga, ki bi znal kaj pojasniti.

In ta, Aleksa mu pravijo, verjetno ni po naključju postavljen sredi dvorane, da lahko vidi vse okrog sebe, ampak ga je delo tja vodilo. Začela sva kar pod nogami: beton je mrzla zadeva, lesene kocke bi marsikaj pripomogle

k boljšemu počutju in zdravju, ki pa mu usodo piše ozračje v dvorani. Nos pove, da je v njej polno plinov in prahu, odsesavanje pa je prežibko, čeprav entilacijske napeljave izgledajo za velike sposobnosti, so občutki prav nasprotni.

Obema, brez dogovora, so oči padle na varilne mize, ki so prava in neprimerna revščina v tem okolju. Vsak si jo je iz starih delavnic priskrbel sam, postavil od »oka«, pa je tako staro v novem. To potrjujejo tudi stari »ponki«, ki takoj vsakomur padejo v oči, tudi delegacijam, čeprav bi bila kar obnova lesenih delov in barvanje nog poceni. In ko smo ravno pri nogah lahko pomislili tudi na človeške, ki bodo v vodi preskuševalnice, kjer baje ni rešetak (kaj so res nanje pozabili za take količine vode)?

Kako majhen je človek v takem prostoru! Bi še kaj spraševal? Kar je videti, je že veliko, novo pa staro, če tu kaj ne »štima« se zraven odpre kaj novega. Vsi veliko vidijo in tudi storijo lahko v svoj prid in skupno korist. Strugarna se je že kar dobro ustalila v svojem prostoru in nekoga je treba najti, da bo kaj povedal... »kar mojstra vprašajte...« To pa ne, si bomo kar delavci povedali in opisali... pa tvoje ime? »Tega ti pa ne povem, da me bodo vlekli okrog na jeziku...« Sva začela pa kar anonimno.

S prostorom je že kriza, ni kam materiala postavljati, ni

prostora še za kak manjši stroj, pa hrup... res. Nekdo tam v kotu nabija po pribornicah, »kirna« za izvrtno, predlog je bil takoj za podložno humo (naj bralci oprostite, če niso strokovni izrazi). In veliko svetlobe prihaja skozi okno z leve strani (pravšnje, kajne), pa se vališ po ostruškah, ki jih je preveč pod nogami in stroji, čistilec pa pride, kadar pride, tudi po več dni ne (kako sovobodna volja do dela!), ker pa ni varno za delo in draga obutev delavcev se hitro uničuje.

Torej ni jim lahko, čeprav so v novi delavnici. Gotovo pa niso odkrili še kaki problemi. Na primer, če skočimo ven iz tega okolja, to da bodo zaposleni skoraj pol leta samo gledali novo menzo. Po novem letu (kakšna sreča, da bo) bodo dobili kako nezaposleno kuharico in pomočnico, pa primerno hrano tudi, da bo teknila tudi tistim, ki so se že z rokami na belem zidu ob stopnicah podpisali. Pa kaj bi to, zakaj ga niso črno prepleksali?

Lepo pa ima ob vratarjevi »loži« svojo pesem kopirni stroj, pridno zaposlen, v bližini pa se znajde lep kupček diskutantov — za kratek čas in napredek, je težko v minuti dognati. Lepo se imata tudi dve blagajničarki z nekaj telefonskimi releji za hrbtno, ker za njiju še niso našli kotička v številnih pisarnah, ki so neke verjetno kar zasedene, druge pa...? Glede kavice, če je ali ne — in kje, pa ni bilo časa spoznati. FRAN VODNIK

Kar za proizvodnjo ni več dobro, je za šolo lahko koristno

Elektroenergetikov ni možno usposobiti brez praktičnega pouka

O tem, kako teče usmerjeno izobraževanje in kako so v šolah, kjer izobražujejo učence elektroenergetike, zadovoljni s sodelovanjem in s pomočjo tozdv delovne organizacije Emond, sem se pogovarjala z ravnateljico 6. gimnazije v Mostah, Dano Sovre in ravnateljem srednje elektro tehnične šole Maksom Vesterjem.

Dana Sovre: »Pri nas imamo vpisane učence 1. letnika za elektroenergetiko, ki so se vpisali v gimnazijo Ivana Cankarja, v 2. letniku pa so učenci, ki so prišli z

gimnazije Ivana Cankarja in s centra strokovnih šol. Tako imamo 5 prvih razredov, 7 drugih in en skrajšan drugi razred — skupaj torej 342 učencev.

IMP DO »IKO« LJUBLJANA TOZD »IPKO Podpeč«

Kamnik pod Krimom 142
61352 Preserje

objavlja prosta dela in naloge za nedoločen čas:

1. VODJA NABAVE, KOOPERACIJ IN ODPREME

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima višjo šolo ekonomske, strojne ali komercialne smeri
- da ima najmanj 3 leta delovnih izkušenj pri podobnih delih
- da ima organizacijske sposobnosti za vodenje

2. VODJA SKLADIŠČA GOTOVIH IZDELKOV IN ODPREME

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima poslovdsko šolo trgovske smeri
- da ima najmanj 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delih

3. SKLADIŠČNIK

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima trgovsko šolo ali poklicno šolo kovinarske smeri
- da ima 1 leto delovnih izkušenj pri podobnih delih

4. STRUGAR

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima poklicno šolo kovinarske smeri
- da ima 1 leto delovnih izkušenj

5. KLJUČAVNIČAR (2 delavca)

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima poklicno šolo kovinarske smeri
- da ima 2 leti delovnih izkušenj

6. VOZNIK VILIČARJA

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima dokončano osemletko
- da ima opravljen izpit za voznika viličarja
- da ima 1 leto delovnih izkušenj

7. VEČ DELAVCEV V NEPOSREDNI PROIZVODNJI POLIESTRA

Pogoji: KV ali PK delavci raznih poklicev (mizarji, pleskarji, avtočarji, gumarji, predelovalci plastičnih mas ipd.)

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba TOZD »IPKO Podpeč«, Kamnik pod Krimom 142, 61352 Preserje, 15 dni po objavi.

O izidu izbire bomo objavljene kandidate pisno obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

TOZD ima organiziran lasten avtobusni prevoz na relaciji Ljubljana—Šentvid—Brezovica—Kamnik pod Krimom 142.

Mreža šol v Ljubljani res še ni idealna

Ampak nesmiselno bi se bilo vračati na začetek

O problemih v zvezi z mrežo šol usmerjenega izobraževanja v Ljubljani smo v našem Glasniku že pisali. V prizadevanju za postavitev ustrežnejše mreže šol v Ljubljani se je aktivno vključila tudi delovna organizacija Emond, iz katere je delegat zbora združenega dela Rafael Zorko takole razpravljaj na seji skupščine občine Bežigrad, konec letošnjega oktobra:

»Sem član delegacije za zbor združenega dela SO Bežigrad v

IMP-DO EMOND. Spregovoril bi nekaj besed v zvezi z zaostitvijo odnosov zaradi interpelacije, ki jo je skupina delegatov predložila zboru združenega dela Skupščine mesta Ljubljana in katero je sprejel tudi zbor združenega dela naše skupščine na svoji 5. seji dne 30. 9. 1982. Seznanjen sem z odgovorom oz. poročilom Izvršnega sveta Skupščine mesta Ljubljana z dne 21. 10. 1982. Na podlagi navedenih dokumentov in ugotovitev menim, da je celotna zadeva dobila že take razsežnosti, da v ničemur več ne razrešuje problemov mreže šol, temveč ta problem še zapleta, kar pa ni v interesu širšega družbenega interesa. Povrniti se moram nazaj, ko je bila sprejeta prva mreža šol v Ljubljani, ki ni ustrezala, vsaj ne na področju elektro dejavnosti, kjer se je izobraževanje učencev izvajalo kar na šestih šolah. Že takrat smo v združenem delu ugotovili, da niso bili dovolj upoštevani naši predlogi pri oblikovanju mreže šol, zato smo se pri ponovni proučitvi mreže šol v Ljubljani še bolj angažirali. Kljub nekaterim dokaj uteme-

ljenim predlogom o ponovnem oblikovanju mreže šol smo ugotovili, da popravljen mreža šol ne bo zaživel do začetka novega šolskega leta 1982-83.

Na podlagi ugotovitev, da bodo naši učenci (140) po številu prikrajšani, predvsem pri praktičnem pouku, smo od svojih predstavnikov — delegatov na vseh nivojih zahtevali, naj to vprašanje odločneje postavljajo na dnevne rede tako izobraževalne skupnosti občin, kakor tudi v PIS za elektro stroko SRS itd. V zvezi z mrežo šol in zagotovitvijo enakih pogojev za naše učence pri izvajanju učnih programov usmerjenega izobraževanja, smo postavili tudi delegatsko vprašanje na ustanovni Izobraževalni skupnosti občine Ljubljana—Bežigrad. Ko se je začetek šolskega leta približeval, še vedno nismo vedeli, kje bodo naši učenci štipendisti pridobivali potrebno znanje. Poslali smo delegacijo DO EMOND, ki je s problemom počasnega urejanja mreže šol v Ljubljani seznanila občinske pristojne družbenopolitične organizacije, komite za izobraževanje, raziskovalno dejavnost in telesno kulturo in predstavnike Posebne izobraževalne skupnosti SR Slovenije, prav tako pa tudi z našo zahtevo, da se pohiti z dokončnim oblikovanjem prenovljene mreže šol v Ljubljani.

V razgovorih z različnimi predstavniki nismo mogli namreč ugotoviti, kdo je pristojen za urejanje tega vprašanja, čeprav zakon o usmerjenem izobraževanju ta inštitut dovolj precizno ureja.

Kljub vsemu pa smo pozdravili predlog o popravljeni mreži šol v Ljubljani in ga tudi podprli, saj nam je le-ta zagotavljal, da bodo imeli naši učenci zagotovljene vsaj minimalne pogoje učenja po sprejetih učnih programih. Predloge nove mreže šol smo na zahtevo čez 1500 delavcev naše DO obrazložili in delavce informirali, da bomo imeli zagotovljeno izobraževanje naših učencev in da združevanje finančnih sredstev v PIS elektrostroke pravično razporejamo in trošimo tudi v korist DO EMOND.

Ugotavljamo, da je sedanja popravljen mreža šol le korak naprej in da zagotavlja normalnejše pogoje učencem elektrostroke, zato ne moremo dojeti zahtev, da se ponovno vračamo na prvotne pozicije in razpravljanje o mreži šol, če pa ugotavljamo, da je za nas uporabnike (elektrostroka) ugodnejše in nam zagotavlja izvajanje praktičnega pouka v šolskih delavnicah.

Mnenja sem, da nas take razprave, ki se vedno vračajo na začetek preveč obremenjujejo in

Usklajevanje kadrovskih planov v letu 1983

Obrazci so že pripravljeni

O planiranju kadrov v organizacijah združenega dela smo se pogovarjali s strokovnim delavcem strokovne službe občinskih skupnosti za zaposlovanje, Gabrijelom Brifohom.

Kot je dejal, so osnovni cilji in izhodišča za planiranje kadrov vsebovani v resoluciji o družbenoekonomskem razvoju za leto 1983 in v samoupravnem sporazumu o usklajevanju letnih planov zaposlovanja. V osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Bežigrad v letu 1983 je za področje zaposlovanja med drugim opredeljeno naslednje: Stopnja rasti in zaposlenosti naj bi bila 0,8 odstotka. Na področju zaposlovanja se bo upoštevala dogovorjena rast zaposlovanja, s čimer bo novo zaposlovanje prispevalo k rasti dohodka in družbenega proizvoda z eno tretjino, dve tretjini pa bo prispeval dvig produktivnosti dela. Organizacije združenega dela bodo sprejele samoupravni sporazum, v katerem bodo opredelile kriterije, merila in ukrepe za uresničevanje letnih planov, ki jih bodo uskladle z letnim planom občinske skupnosti za zaposlovanje. Zaposlovalci pa bodo predvsem organizacije združenega dela, ki

so v dogovoru o temeljih plana opredeljene kot organizacije združenega dela s posebnimi nalogami, izvajajo izvozno usmerjene programe, skladno s porastom zaposlovanja dvigajo dohodek in kvalifikacijsko strukturo s ciljem izboljšanja kvalitete gospodarjenja, na področju družbenih dejavnosti odpirajo nove kapacitete.

Poleg navedenih opredelitev, ki jih vsebuje osnutek resolucije za leto 1983, pa bodo organizacije združenega dela pri pripravi kadrovskih planov in izvajanju politike zaposlovanja v letu 1983 upoštevale tudi samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v letu 1983. V tem sporazumu so podrobneje opredeljena merila in kriteriji, ki jih bo združeno delo upoštevalo predvsem na področju opredelitve prednosti pri zaposlovanju, zaposlovanju pripravnikov štipendi-

stov, omejevanju pogodbenega in nadurnega dela in opredelitve področij, kjer se v letu 1983 ne bo zaposlovalo.

Organizacije združenega dela so že septembra sporočile občinskim skupnostim za zaposlovanje prve napovedi o obsegu in strukturi zaposlovanja v letu 1983.

V drugi polovici novembra letos pa so vse organizacije združenega dela prejele osnutek samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja, od katerega se morajo opredeliti v teku enomesečne javne razprave. Poleg osnutka sporazuma so skupnosti za zaposlovanje poslale vsem OZD tudi obrazec MK-LP—2-83, v katerega bodo OZD vpisale v svoj usklajeni kadrovski plani za leto 1983. Do sredine decembra 1982, ko morajo v OZD pripraviti dokončni kadrovski plan, bo potekalo mesečno usklajevanje med OZD v okviru resolucijskih usmeritev in v skladu s kriteriji samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih planov zaposlovanja. Kot pripomoček za pripravo kadrovskih planov so občinske skupnosti za zaposlovanje posredovale vsem OZD tudi informacijo o gibanju zaposlovanja v letošnjem letu in oceno možnosti zaposlovanja v letu 1983.

Ves paket omenjenih dokumentov bo prejela vsaka temeljna organizacija združenega dela, v okviru katere bo organizirana razprava o usnutku samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja in bodo podani morebitni predlogi ali dopolnitve k vsebini samoupravnega sporazuma. Na podlagi usklajevanja, ki ga bo vodil koordinacijski odbor v okviru skupnosti za zaposlovanje pa bo strokovna služba pripravila kadrovski načrt tozdv za leto 1983 v skladu z elementi, ki jih je posredovala občinska skupnost za zaposlovanje (obrazec MK-LP—2-83).

MARIJA PRIMC

vozna predvsem z vidika praktičnega usposabljanja učencev elektrificiranja energetike, ima zaslug tudi delovna organizacija Emond. Sedaj imajo tozdi s področja energetike učence le dveh šolah in sicer na elektro tehnični v Ljubljani in v gimnaziji Moste.

MARIJA PRIMC

IMP TOZD INŽENIRING IZVOZ-UVOZ

Ljubljana — Titova 37

išče sodelavce z izkušnjami na področju kontrole cen, embalaže in nakladanja pri poslovanju z našimi delovnimi enotami v tujini.

Za omenjeno delo bi bili prijemni delavci naših temeljnih organizacij, katere izvajajo investicijska dela in sicer na področjih tehnične priprave dela oz. kalkulacij.

Istočasno iščemo tudi delavce z ustreznimi izkušnjami na področju reševanja reklamacijskih zapisnikov.

Prosimo vse zainteresirane delavce, da svoje prošnje dostavijo v kadrovsko-sposlovska služba DO IZIP, Ljubljana, Titova 37 v roku 15 dni od dneva objave.

Kaj so prinesle novega dopolnitve Zakona o delovnih razmerjih

Omejeno zaposlovanje po pogodbi

31. julija letos je pričel veljati zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnih razmerjih. Razlogi za navedene spremembe izhajajo iz spremenjenih družbenoekonomskih razmer. Spremembe zakona omogočajo širjenje zaposlitvenih možnosti s posebnim poudarkom na zaposlovanju mladih, dograjujejo posamezne delovnopravne institucije (delovni čas, razporejanje delavcev, pravico do vrnitve v isto delovno organizacijo), zaostrejo disciplinsko odgovornost, odpravljajo neposrednost uveljavljanja odškodninske odgovornosti pred sodiščem združenega dela ter prinašajo dopolnitve glede obsega nekaterih pravic oziroma kroga upravičencev teh pravic.

S sprejemom zakona o zaposlovanju osebnih dohodkov in izplačevanju osebnih dohodkov v organizacijah združenega dela, poslujejo z izgubo, pa so bile razveljavljene tudi določbe zakona o delovnih razmerjih, ki so se jeale zaposleni osebni dohodki.

Bistvene spremembe so sprejete na področju razporejanja delavcev. Pročnejše je urejeno razporejanje na delo iz enega razreda v drug kraj. Za takšno razporejanje je bila dosedaj potrebna delavčeva privolitve. Po novi določbi delavec razporejanje v drug kraj tudi brez njegove privolitve, toda le v primerih in ob pogojih, ki jih bomo opredelili v naših samoupravnih aktih. Drugi pogoj take razporejitve je v tem, da se ne smejo bi-teno poslabšati življenjskih razmer delavca in njegove družine. Nova določba zakona dalje dopušča razporeditev delavca iz ene temeljne organizacije v drugo tudi v eno sestavo delovne oziroma v eno sestavo organizacije združenega dela na podlagi dogovora s posredstvom upravljanja in v vseh primerih, ko delavcu iz objektivnih vzrokov ni mogoče več zagotoviti dela. Razporeditev je tujina. Delavca pa je mogoče tudi začasno (največ za 6 mesecev) razporediti, tako v okviru te delovne oz. sestavljene organizacije, kot tudi izven teh okoliščin. Začasna razporeditev bo redveš v primerih pomanjka-

nja surovin, večjih okvar, začasno zmanjšanje programa ali pa v primerih zagotovitve pomoči drugim tozdom.

V zvezi s prenehanjem delovnega razmerja bi opozorili na praviloma avtomatično upokojevanje na tisti dan, ko delavec izpolni 40 let pokojninske dobe. Le v primeru, če se na oglas, ki mora biti objavljen tri mesece pred izpolnitvijo pogoja za delavčev upokojitev, ne prijavi ustrezen kandidat, lahko pristojni organ (komisija za delovna razmerja) da soglasje za nadaljevanje dela. Oglas se mora ponoviti vsako leto. Po novem tudi delavci z beneficirano dobo ne morejo več zahtevati, da se jim glede upokojitve delovna doba šteje v dejanskem trajanju. Če to želi, se delavci glede prenehanja delovnega razmerja šteje izpolnitev pogojev za polno osebno pokojnino tako kot delavcu. Nova določba zakona ne dopušča več dela upokojenca na podlagi pogodbe o delu največ 20 ur na teden. V zvezi s institutom prenehanja delovnega razmerja bi omenili še novost, da delavcu, ki neopravičeno izostane z dela, delovno razmerje preneha z dnem, ko je nehal delati, če se do konca disciplinskega postopka ne vrne na delo.

Precej sprememb je na področju razporejanja delovnega časa. Skupna značilnost vseh novosti je optimalna možnost elastičnega določanja in razporejanja delovnega časa ustrezno različnim dejavnostim in posameznim delom, kakor tudi izjemnim in nepredvidljivim okoliščinam. Nova določba prinaša določene spremembe tudi na področju urejanja nadurnega dela. Obseg nadurnega dela je omejen na 30 ur mesečno, vendar lahko izjemoma do 31. 7. 1984 traja nadurno delo še po 47 ur mesečno. Poudarili bi zakonsko prepoved uvedbe nadurnega dela, kadar je delo mogoče opraviti z ustrezno smotno organizacijo in delitvijo dela, razporeditvijo delovnega časa, zaposlitvijo novih delavcev in uvajanjem novih izmen.

Bistvena novost na področju letnih dopustov je ta, da lahko delavci v samoupravnem splošnem aktu določijo primere, da se del letnega dopusta nad 12 dni lahko izrablja najkasneje do konca februarja naslednjega koledarskega leta. Uveden je tudi nov razlog za uvedbo kolektivnega dopusta — višja sila in izjemne okoliščine. Spremenjena je tudi dolžina letnega dopusta za delo v posebnih delovnih razmerah in sicer z dosedanjih do 60 delovnih dni na največ 45 delovnih dni.

Ob boleči izgubi mojega draga očeta se iskreno zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata TOZD Elektromontaža in vsem sodelavcem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, ter za darovano cvetje, gmotno pomoč in izraze sožalja.

MILAN LOVŠE

Kolektivu tozda Elektromontaža se ob prerani in boleči izgubi mojega moža Avgusta Šimnovca iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost, darovane vence in cvetje ter izraženo sožalje. Posebna hvala pevcem IMP, govorniku Štefanu Paniču ter vsem, ki ste mu karkoli dobrega storili, mu nudili pomoč in tolažbo v boleznih ter ga spremljali na njegovi zadnji poti.

ZEVNIK ALOJZ

V zvezi z odgovornostjo za delovne obveznosti bi najprej omenili novost, po kateri se lahko v času mirovanja pravic (zaradi odslužitve oz. doslužitve vojaškega roka in drugi primeri) zoper delavca ne samo nadaljuje disciplinski postopek, temveč se lahko tudi uvede. Druga novost je obveznost izrekanja najtežjega disciplinskega ukrepa (prenehanje delovnega razmerja) v določenih primerih in ob določenih pogojih. Možno bo tudi učinkoviteje ukrepanje zaradi neopravičenega izostajanja z dela: Tudi institut odstranitve delavca z dela (suspens) je spremenjen; omogočena je učinkovitejša uporaba tega instituta. Delavec je lahko suspendiran na dela in naloge, ki ne ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi. Kadar je suspendiran iz temeljne organizacije in mu je z dokončno odločbo izrečen katerikoli disciplinski ukrep, nima pravice do izplačila razlike do polnega zneska osebnega dohodka (po stari ureditvi se je razlika vedno izplačala, razen če je bil delavcu izrečen ukrep prenehanja delovnega razmerja).

Zakonska novela prinaša tudi nekaj sprememb na področju varstva pri delu, varstva materinstva in pravic delavcev, ki skrbijo za otroke ter varstva mladine in invalidnih oseb.

Določbe v začasnem oz. občasnem delu so po novem restriktivnejše. Razširjen je tudi spisek dejanj, ki pomenijo prekršek, za katerega se temeljna organizacija kaznuje.

STANE MAURI

Obraz iz kolektiva

Rada plete in rešuje križanke

Manica Klug dela v tozdu Montaža Maribor. Z njo sem se pogovarjal ravno na dan, ko so ji sodelavci iz oddelka pripravili slovesnost ob petdesetem rojstnem dnevu.

Takole je povedala o svojem prirodu v IMP. »Prišla sem leta 1970 v skladišče na Smetanovo. Prej sem bila pri Tehnogradnji, ki pa je šla v likvidacijo. Tako sem si, kot mnogi sodelavci iz Tehnogradnje, poiskala drugo službo in prišla v IMP.«

Kako ste se počutili?

Manica Klug.

»Priznam, da mi je bilo težko. Prej sem obračunavala bolezni in urejala prijave in odjave delavcev, v novi službi v obratu Maribor, kot se je imenoval takrat, pa naj bi prevzela kartoteko materiala. Nisem vedela, kako bo šlo. Razen tega sem prej delala med samimi ženskami, potem sem prišla med same moške v skladišče. V začetku sem se počutila kar malce nelagodno.«

In kasneje?

»Vsi so bili prijazni z menoj in mi pomagali, da sem spoznala

novi delo, tako da sem se hitro vključila. Posebej bi se rada zahvalila Francu Fujsu in Ludviku Čarmanu, ki sta mi res vsestransko pomagala.«

Pa povejte še kaj o sebi. Kakšne konjičke imate?

»Rada pletem in se sploh veliko ukvarjam z ročnimi deli. Pa križanke rada rešujem. Pri Večeru sem dobila že več knjig za rešitve nagradnih križank.«

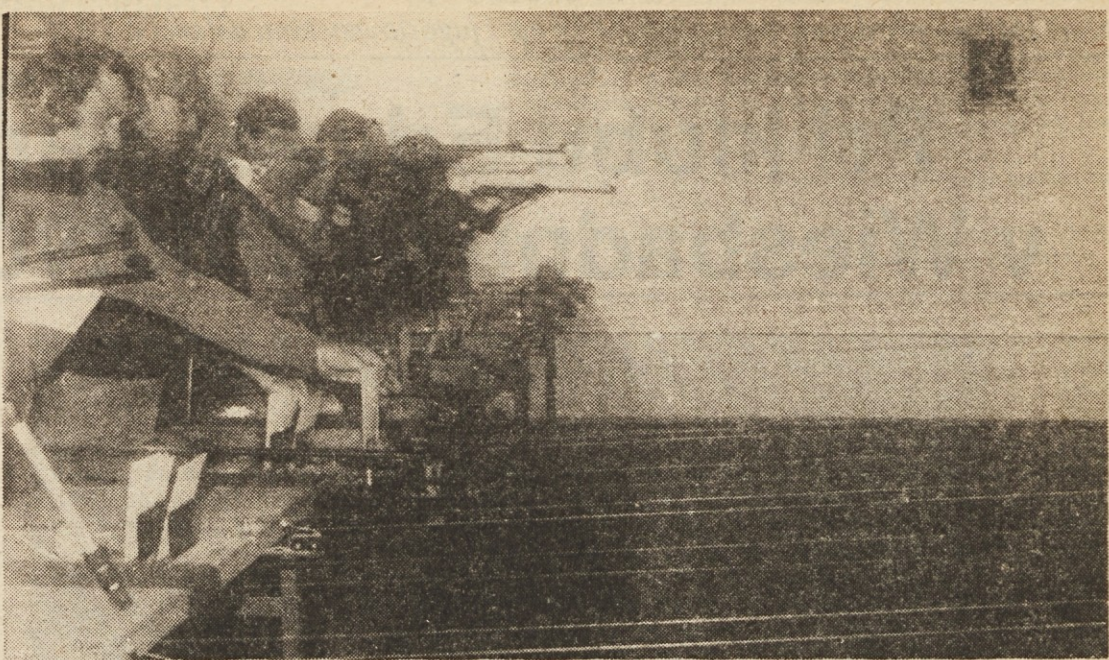
Imate morda tudi že vnuke?

»Ja, hčerka ima tri sinove, tako da imam tri vnuke — največji je star dvanajst let, srednji sedem, mali pa bo imel decembra dve leti.«

Vam jih hčerka kaj zaupa v varstvo?

»Mi jih zaupa, kar precej. Saj veste, kako je — da babica dostikrat pride prav. Moram pa reči, da jih imam tudi rada, ker so pridni.«

L. J.

Strelska družina Panonije je svojo petindvajsetletnico obeležila s srečanjem s strelci Pinusa iz Rač. Gostje so si ogledali Panonijino tovarno, nato pa so se z domačimi pomerili v streljanju z zračno puško na strelišču TVD Partizan v Murski Soboti. Zmagali so domačini s 1.342 krogi, medtem ko so jih gostje dosegli 1.227. (Foto: F. K.)

Petindvajset let uspešnega dela strelske družine Panonija

Konec prejšnjega meseca je Strelska družina Panonije praznovala petindvajsetletnico. Brez pretiravanja lahko trdimo, da so člani Panonije strelske družine precej prispevali k razvoju strelstva v mursko-soboški regiji.

V Panoniji so strelsko družino ustanovili leta 1957 in sicer se je sprva imenovala Strelska družina Kovinar. Bila je ena prvih strelskih druženj v Pomurju. Leta 1975 pa so spremenili ime v Strelska družina Panonija.

Začeli so sicer s skromnimi sredstvi, a lepim številom članov. Razmere so bile takrat precej težje, kot zdaj ko je v Pomurju strelstvo res močno razvito. Še do pred dvema letoma so Panonijini strelci vadili kar v tovarniški menzi, zdaj pa imajo v Murski Soboti sodobno strelišče z 20 strelnimi mesti, kjer lahko člani

strelskih druženj brezplačno trenirajo, saj plačuje vzdrževanje telesnokulturna skupnost.

Strelska družina Panonija šteje okrog 30 članov, od tega 12 žensk. Zlasti moški so dobri, saj pobirajo prva mesta na vseh občinskih in regijskih tekmovanjih.

Toda predsednik strelske družine Ivan Švac napoveduje, da morda ne bo več dolgo tako. V občini dobivajo vse hujšo konkurenco, sami pa nimajo mladih. »Staramo se in v nekaj letih se bo to poznalo tudi na rezultatih.«

Kako to, saj je Panonijin kolektiv v povprečju zelo mlad?

»En vzrok je najbrž, da v Pomurju deluje že cela vrsta strelskih druženj v krajevnih skupno-

stih in marsikdo raje trenira tam,« pravi Švac. »Verjetno pa smo nekoliko krivi tudi sami, ker smo malce zanemarili pridobivanje novih strelcev. Morda bi bilo dobro, če bi v delovni organizaciji organizirali tekmovanje med sektorji, da bi lahko dobili priljubljenost novincev in preizkusili svoj talent za streljanje.«

Skratka — mladi iz Panonije pozor! Če vas veseli strelski šport, včlanite se v strelsko družino in pomagajte nadaljevati njeno uspešno pot.

In ne nazadnje je prav, da tudi v Glasniku čestitamo Jolanki Sapač, Aleksandru Bagariju in Francu Štefanecu, ki so jim ob petindvajsetletnici podelili posebno priznanja za zasluge pri uspešnem delovanju strelske družine Panonija. Vsi trije so bili tudi člani prvega upravnega odbora.

L. J.

V spomin Metodo Zibelniku

Tvoja mladost se še ni razcvetela, šele prvi cvet mladenišтва se je odprl proti soncu kakor pesem mlade pevke, predno si zgradi toplo zavetje na varnem domu — drevesu pričakovanja in svetlega upanja.

Dragi Metod! Tvoj prijazni nasmeh, tvoja zaupljivost in tvoj tovariški odnos so bile odlike tvojega mladeniškega življenja. Zato si bil priljubljen pri sodelavcih, prijateljih in vseh znanih. Bil si jim ljubezniv, odkritosrčen fant. To sta čutila zlasti tvoja starša, ki si jima bil v veselje in živo upanje. Bil si jima kakor zvezda, ki se pred večerom narodi v življenje in sveti najdlje, od večera tja do jutra, ko njeno podoba zajame spet sonce dneva in življenja.

Tvoja zvezda pa je bila tisto noč tudi tvoja nemila usoda. Ko da bi nehala sijati in te voditi na poti življenja. Popeljala te je v skupno usodo nekaterih in vseh, ki živimo na tej Zemlji, na teh cestah, v domovih, v prihodih in vračanju z dela in na delo. Pri ustvarjanju, učenju, snovanju in počitku. — Ako bi ti bil dan zajetnejši

čas življenja, bi si ga bil zmožen obilneje posejati in obroditi v prid sebi in družbi — kolektivu, v katerem si zrasel. Gotovo bi povedel s seboj tudi vse vrline tvojih skrbnih roditeljev, ki jim je ostala velika vrzel za teboj, ko si jim odšel iz življenja, a v srcih zapustil velik, še nezaceljen spomin, ki bi ga tudi brazgotina na zaceljeni rani, niti sčasoma ne mogla povsem izgladiti. Enako te bodo pomnili še tvoji sošolci in sodelavci pri IMP Ljubljana Trata, ki jih je prenetila žalostna vest, da je ugasnilo tvoje mlado in perspektivno življenje.

Zahvaljujemo se tozdu Trata — črpalke, IKO, Kardovski službi, Upravnim enotam, kakor sodelavcem in vodstvu obrata, za iskreno razumevanje, za pomoč in izreke sožalja ter prisotnost v dneh najtežjih trenutkov do samega pogreba. Topla zahvala velja tudi govorniku za poslovične besede — Rajku Primcu.

Užaloščena, a hvaležna mati Ana in oče Franci, brat Franci in sestra Andreja z družinami.

Metodu

Podoba jasne ti mladosti, prijazno gleda nas, o sin! Kot tiha zvezda iz daljave tolaži nas, svetla spomin... Vsem, ki so bližje te poznali, ostaneš kot pomladni svit! Oči so radost ti sijale, sinjih želja, ter sanj odsvit...

RUDI MIŠKOT

Pevci IMP na proslavah dneva republike med jugoslovanskimi delavci v ZRN

Pri klubu Edvard Kardelj v Wiesbadnu in društvu Sava v Frankfurtu

Od oktobra 1979, ko je delovna organizacija Promont na pobudo skupščine Mesta Ljubljana prevzela pokroviteljstvo nad Klubom jugoslovanskih delavcev Edvard Kardelj v Wiesbadnu in Zvezni republiki Nemčiji, je vsako leto delegacija Promonta za dan republike obiskala omenjeni Klub.

Za letošnji dan republike pa je bilo dogovorjeno, da bo pevski zbor IMP pel na proslavi dneva republike v Klubu v Wiesbadnu. Za svečano akademijo v počastitev letošnjega praznika republike v tem Klubu, so konec maja, ko je delovno organizacijo Promont obiskalo 34 članov Kluba, pripravili program predstavnikov pevskega zbora IMP, direktor kadrovske službe DO Promont, Mitja Pleško in vodstvo Kluba.

26. novembra dopoldne so se pevski zbor IMP in delegacija Promonta z avtobusom odpeljali proti Wiesbadnu. V petek, 26. novembra, so prispeli v Denkerdorf in tam tudi prespali. V soboto zjutraj pa so po zajtrku nadaljevali vožnjo do Frankfurta, kjer so prespali dve noči. V soboto, 27. novembra popoldne, so po prihodu v Frankfurt odložili prtljago in se odpeljali v Klub ju-

goslovanskih delavcev Edvard Kardelj v Wiesbadnu, kjer so jih že čakali člani Kluba in predsednik. Po krajšem pogovoru v klubskih prostorih so pevci odšli v dvorano na generalno preiz-

Marko Dilberović v pisarni kluba delavcev Edvard Kardelj v Wiesbadnu.

delj iz Wiesbadna, ki so prišli na proslavo v Frankfurt, prijateljsko pogovarjali o delu, življenju v tujini in o razmerah pri nas.

V Klubu jugoslovanskih delavcev Edvard Kardelj v Wiesbadnu je evidentiranih približno 470 članov, ki so večinoma fizični delavci, zaposleni v tovarnah, na gradbiščih in drugod, le malo pa je intelektualcev, ki delajo v pisarnah. Kot je povedal Marko Dilberović iz Brčka, ki je gradbeni delovodja in dela v Nemčiji že 16 let, so Nemci natančni in pričakujejo natančnost tudi od naših delavcev, ki se v Nemčiji zaposlijo. Nadalje pravi: »Nemški uslužbenci, ki delajo v mestnih ustanovah, imajo razumevanje za naše probleme in nam pomagajo po svojih močeh. Klub dobiva tudi finančno pomoč od mesta Wiesbaden, ki so jo letos skrbili s prejšnjih 430 nemških mark na 220 nemških mark mesečno. Za dejavnost Kluba, ki ima vrsto sekcij (sekcijo za nogomet, kegljanje, judo, šah, tenis, folkloro, literarno sekcijo, informativno sekcijo,

velik vpliv na delo Kluba. V tej sekciji delajo predvsem mladi, ki so učenci jugoslovanskega dopolnilnega pouka, ki ga obiskujejo dvakrat tedensko. V okviru Kluba so še kegljaška, namiznoteniška sekcija, nogometna, literarno-novinarska sekcija, ki je doslej izdala 3 številke časopisa z naslovom Pozdrav in sekcija za ročno delo, ki je poleg drugih izdelkov naredila narodno nošo za celotno malo folklorno skupino, v katero so vključeni pionirji.«

V okviru Kluba, dela folklorna sekcija, ki ima 38 članov, od katerih je aktivnih 30 članov. Sekcija ima svojega predsednika, koreografa, sekretarja in blagajnika. Sekcija deluje že od ustanovitve Kluba, ki pa sprva ni imela svoje uprave. Spočetka je sekcija nastajala in razpadala, ker ni imela možnosti za nadaljnji razvoj, saj so jo tudi finančni in prostorski problemi obremenjevali. Sekcija je sprva delala amatersko. Po uspešnem nastopu folklorne skupine na veliki kulturni prireditvi za dan mladosti leta 1981, ki je bila največja prireditev v zgodovini izseljeniš-

Nastop naših pevcev v Wiesbadnu.

MALO ZA ŠALO...

Smeti treh tozdov

Ni lepo, prej grdo, ko se smeti na Trati, vsem na očeh, lahko pogovarjajo: »En tozd so razbili na tri dele, smetiga pa še vedno skupaj držimo.«

Nevarčne žarnice

»Sosed mrkni vendar, da bova samo midva s soncem osvetljevala garderobo.«

Omarici moč peša

Vsaka moč ne obstaja večno. Vsako upanje ni uresničljivo. Vsako nedelo z debato potrebuje oporo.

»Štirje pari rok, vsaka po uro dnevno me pritisakajo dol, stabilizacija mi peša, ker niso računali na take pritiske,« vzdihuje orodna omarica.

FRAN VODNIK

kušno, ki so jo imeli pred začetkom proslave. Okoli pol osmih so udeleženci proslave napolnili precej veliko dvorano. Sledila je proslava, ki se je je udeležil tudi jugoslovanski konzul iz Frankfurta Jože Šragelj z družino. Na začetku proslave je bil govor o pomenu praznika. Navzoče je potem pozdravil tudi konzul Jože Šragelj in jim zaželel v imenu jugoslovanskega konzulata veselo praznovanje 29. novembra. Proslavo je potem popestril kulturni program, v katerem so nastopile folklorne skupine, recitatorji in pevski zbor s pevskim repertoarjem. Po končani prijetni proslavi, so v dvorani nadaljevali z zabavnim delom, pevce IMP in delegacijo pa so vodili pospremljeni program, v katerem so nastopile folklorne skupine, recitatorji in pevski zbor s pevskim repertoarjem. Po končani prijetni proslavi, so v dvorani nadaljevali z zabavnim delom, pevce IMP in delegacijo pa so vodili pospremljeni program, v katerem so nastopile folklorne skupine, recitatorji in pevski zbor s pevskim repertoarjem.

glasbeno sekcijo), bi potrebovali še najmanj 800 nemških mark mesečno, saj stane samo najemnina za klubske prostore, kjer se odvija dejavnost kluba, mesečno okoli 530 nemških mark ter gretje, elektrika in telefon približno 300 nemških mark.

Klub dobiva sredstva še od članarine, ki jo plačujejo odrasli člani po 3 nemške marke mesečno, mladina pa po 1,5 nemške marke. Nekaj denarja dobimo s prodajo pijač v klubskem bifeju. Izredne prispevke dajo včasih banke.

Nemci nas cenijo kot strokovnjake in delavce bolj kot druge narodnosti, ki niso jugoslovanske. Pri delu zahtevajo od nas natančnost, točnost; nihče ne zahteva od nas, da bi delali več, kot zmoremo. Lahko pa delamo tudi prek rednega delovnega časa, kar nam plačajo. Prve dve nadure dnevno dobimo plačane za 25 odstotkov več kot za redni delovni čas, od dveh nadur dalje pa plačajo 50 odstotkov več kot za redni delovni čas.

Šahovska sekcija je v klubu najstarejša in ima 3 ekipe po 8 šahistov. Od leta 1977 tekmujejo šahisti tudi v nemški šahovski ligi, kjer se vsako leto uvrstijo za eno kategorijo višje. Tekmujejo tudi v nekaterih jugoslovanskih klubih, kjer so skoraj povsod dosegli prva mesta in prinašali s tekmovanjem pokale. Od prvega dne delovanja Kluba, dela tudi folklorna sekcija, ki ima

tva, kjer so sodelovali vsi klubi z območja skupnosti jugoslovanskih prebivalcev Frankfurta ob Maini je navdušilo folklorne, ki so hoteli iz ljubezni do folklorne ustanoviti trajnejšo folklorno sekcijo. Sedanjemu koreografu Antonu Iviču se je posrečilo obdržati člane folklorne skupine že več kot eno leto. Folklorna skupina se vedno bolj izpopolnjuje. Koreograf bi pri svojem delu potreboval strokovno pomoč ali pa seminar, da bi se tako usposobil za poučevanje vseh jugoslovanskih folklornih plesov. Folklorno sekcijo torej prostorska stiska in pomanjkanje narodnih noš, ki si jih izposojajo ali pa sešijejo sami.

V klubu v Wiesbadnu deluje tudi mladinska sekcija, v kateri je registriranih okoli 40 članov, od katerih jih je 30 aktivnih. Predsednik te sekcije je od letošnjega septembra Petar Jakovljevič. Večina članov te sekcije so učenci poklicnih šol, nekateri pa so že zaposleni. Največ mladincev je starih okoli 18 let. Mladinci so najbolj aktivni v nogometu, kegljanju in namiznem tenisu ter v folklorni sekciji. Sodelujejo na vseh prireditvah v jugoslovanskih klubih v Wiesbadnu in v drugih mestih. Radi bi imeli več stikov z mladimi v Jugoslaviji zaradi širjenja bratstva in enotnosti. Prav tako bi radi več sodelovali s klubi v Nemčiji in domovini, predvsem z njihovo mladino.

MARIJA PRIMC

Dopisujte v Glasnik!

Glasnik je moja in tvoja vest, pomagajmo mu do sporočil.

Branje pomeni dvig znanja, zapisano znanje je korist.

Če rad kaj povem, je to možno zapisati za druge.

GLASNIK je vaš glasnik, da to je, potrebuje vesti.

Pisati za Glasnik pomeni družbeno delovati.

Pismo od prijatelja razveseli, članek v Glasniku veliko pove.

Naj bo težava, ali uspeh, oboje je treba zapisati.

Pisati za Glasnik, je prilika ponosa in priznanja.

Kar komu vseh je ali ne, listu svojemu zaupa.

Ni lahko pisati za ljudi, zato posluh pomaga do moči.

Zapisano v Glasnik, zadovoljstvo delovanja.

Kot petica za šolsko nalogo je honorar za članek v Glasniku.

Če svojo vest poslušam, je to lahko zapisati.

Zaupaj, kar se zdi vredno pismu, ali dopisniku v kolektivu.

FRAN VODNIK

Vemo, da ne delamo vsi enako

Ocenjevanje po zaslugah, ne po obrazih

Kdor dela po normi na stroju ali kje drugje, si lahko predvidi višino presega norme zaradi pridnosti ali tudi drugih okoliščin, kar pa na koncu pomeni lahko kar lepo vsoto pri osebnem dohodku. Drugače pa je s presegom norme pri tistih, ki dela nimajo normirana pa delajo ali vzdržujejo orodja, imajo razne dolžnosti v pravi dela, so v operativi, administraciji in še kje. Tudi zanje se predvidi odstotek presega norm, ki pa je odvisen od skupnega uspeha. K uspehom pa, kot vemo, ne prispevajo vsi enakomerno glede na delovno mesto, ker pač niso enako pridni in sposobni. Kako med takimi izvajati nagrajevanje po delu?

Najprej si moramo priznati, da se še zdaleč nismo približali možnosti, da bi čim več del normirali, predvsem novih, recimo pri orodjih itd. Pa tudi ostala dela (tudi pisarniška) se v večini da meriti, če hočemo, že toliko let »agitiramo« nagrajevanje po delu, urni, sničevati in s pravih postopki dvigati storilnost in kvaliteto dela.

Sicer je res, da je sedaj norma nekako primoravanje k delu, pa za jema morda komaj polovico od možnih normiranih del, medtem pa ostali lahko delajo po svoji »zvestavi«, ki pa je pri mnogih različnih razlogov še na nizki ravni. Ob koncu meseca pa se na režimske naloge napiše 10–20 odstotkov presega, delovni dan pri mnogih pa dosega le 4 do 6 ur, pri normiranem delu pa je treba »gibati« 7–8 ur, in to kar pridno, če hoče računati še na kak preseg norme, ki pa je nekako postavljen na okrog 15 odstotkov. Tako v kolektivu nastajata dve možnosti: z lahkoto in manj dela priti do presega norme (v režimskem delu), medtem ko je presežek na normiranem delu dosežen v znoju.

Ker pa se vsako delo lahko ocenjuje po objektivnih in subjektivnih kriterijih, je razumljivo, da nam dohodki niso vedno na potrebi višini in zato govorimo tudi o tem, koliko ima kdo zaslug za uspešno delo. Ker pa smo vendarle že toliko odprtih oči, da vidimo, koliko kdo dela, se potem postavljajo tudi ocene, kakšen prispevek kdo da. In zato je prišlo do predloga, naj se na osnovi skupnega presega norme v tozdu v tekočem mesecu sestanejo delavci v delavnici in se med seboj realno »razdelijo« višino presega norme na osnovi vloženega dela. Če torej delo ni normirano, iščejo nove prijemne, ki pa ne bodo lahki toliko časa, dokler ne bodo vsi enakomerno vlagali svoj trud v delo, če imajo pogoje.

Poskus ocenjevanja delavcev med seboj bi verjetno zboljšal tudi delovno storilnost. Samo po obrazih in prijateljstvu ne bomo smeli ravnati, ampak po zaslugah!

FRAN VODNIK